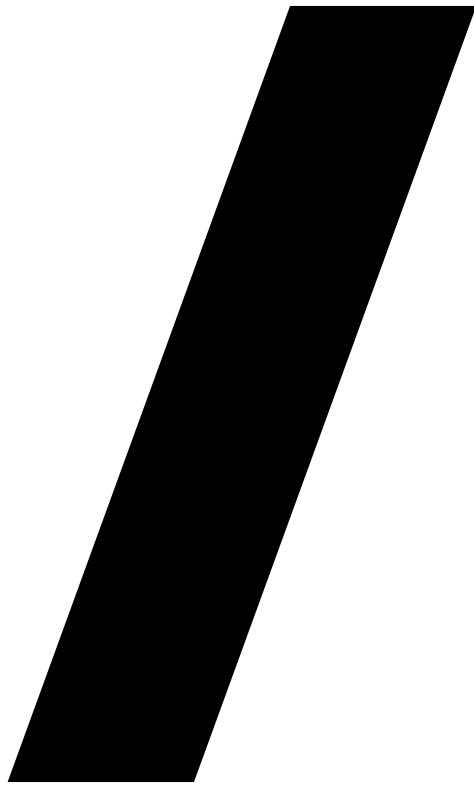

Alternativet

partiprogram

Indledning

Det politiske dokument, du skal i gang med at læse, er resultatet af et helt særligt politisk og demokratisk eksperiment. Drevet frem af en overbevisning om, at flere ved mere.

Tilbage i november sidste år, da vi for første gang præsenterede Alternativet for offentligheden, gav vi hinanden den politiske og organisatoriske udfordring at formulere et politisk princip- og partiprogram gennem det, man kunne betegne som en politisk open-source-proces.

Det vil sige, at vi inviterede alle dem der havde tid og lyst, til at være medskribenter på Alternativets politiske program. Eneste betingelse var, at man kunne stå indenfor partiets seks grundlæggende værdier samt partiets politiske retning og ambition: en seriøs bæredygtig omstilling af Danmark.

Alternativets seks værdier:

- Mod
- Generøsitet
- Gennemsigtighed
- Ydmyghed
- Humor
- Empati

En omstillingsproces kendetegnet ved et mod til at forestille os en radikal anden fremtid. For Danmark, som for resten af verden. Flere end 700 mennesker tog imod denne invitation og har bidraget med konkrete forslag, kritiske spørgsmål og nysgerrig undren.

Det har de gjort gennem deres deltagelse i de mange politiske laboratorier og workshops, som blev afviklet i løbet af foråret 2014.

Samtidig har Alternativets Overgangsråd løbende givet konstruktiv sparring på de mere principielle politiske problemstillinger, der dukkede op i de enkelte politiske laboratorier.

Tilsammen udgør alle disse skriftlige og mundtlige bidrag grundmaterialet bag dette dokument, som efterfølgende er suppleret med ændringsforslag fra medlemmerne af Alternativet på partiets første årsmøde d. 24. maj i Aarhus.

Forhåbentlig kan langt de fleste af jer, der har deltaget i forårets laboratorier og workshops, se jer selv i dokumentet. Det håber vi. For vi har gjort alt for at skabe en stærk fælles politisk platform.

Det er vigtigt at understrege, at vi i dette politiske program kun kommer omkring de fem politiske temaer, som Alternativet sidste år valgte at tage afsæt i først. Allerede til efteråret går vi i gang med den næste runde af politiske laboratorier og dermed formuleringen af en række nye politiske områder og temaer.

Kærlig hilsen

Alternativet

Indhold

1 Danmark, det bedste land for verden, 1

- 1.1 Et bæredygtigt samfund, 1
- 1.2 Et samfund præget af miljømæssig bæredygtighed, 1
- 1.3 Et samfund præget af social bæredygtighed, 2
- 1.4 Et samfund præget af økonomisk bæredygtighed, 2
- 1.5 Tid til nye samfundsformer, 3

2 En ny politisk kultur, 4

- 2.1 Det gør vi selv, 5
 - 2.1.1 Debatdogmer, 5
 - 2.1.2 Mediedeklaration, 5
 - 2.1.3 Åbenhed i processen, 5
 - 2.1.4 Politisk ombudsmandsråd, 6
- 2.2 Det vil vi arbejde for | Videreudvikling af demokratiet, 6
 - 2.2.1 FORSLAG | Fuld åbenhed om partistøtten, 6
 - 2.2.2 FORSLAG | Mulighed for borgerdrevne lovforslag, 6
 - 2.2.3 FORSLAG | Center for Demokrati, Politikudvikling og Borgerinddragelse, 7

3 Miljømæssig bæredygtighed, 8

- 3.1 MÆRKESAG | Kontrolleret og effektiv omstilling til vedvarende energi, 9
 - 3.1.1 FORSLAG | Solenergi, 9
 - 3.1.2 FORSLAG | Bæredygtig affaldshåndtering, 9
 - 3.1.3 FORSLAG | Energiandelsbevægelse for lokal forsyning, 10
- 3.2 MÆRKESAG | Omstilling af transportsystemet, 10
 - 3.2.1 FORSLAG | Roadpricing, 10
 - 3.2.2 FORSLAG | Satsning på offentlig transport, 10
 - 3.2.3 FORSLAG | Biobrændsel i godstransport, 11
- 3.3 MÆRKESAG | En vild og mangfoldig natur i Danmark, 12
 - 3.3.1 FORSLAG | Fra statslig skovdrift til statslig naturskov, 12
 - 3.3.2 FORSLAG | Måltrettet indsats for den marine natur, 13
 - 3.3.3 FORSLAG | Flere mangfoldige naturområder, 13
- 3.4 MÆRKESAG | Bæredygtig produktion og forbrug, 14
 - 3.4.1 FORSLAG | Spis grønt, 15
 - 3.4.2 FORSLAG | Krav om længere holdbarhed og gennemsigtighed på produkter, 15
 - 3.4.3 FORSLAG | Aktiv brug af pantordninger, 16

- 3.4.4 FORSLAG | Global resourceskat, 16
- 3.4.5 FORSLAG | Økologiske fodaftryk, 16
- 3.5 MÆRKESAG | Bæredygtigt landbrug, skovbrug og fiskeri, 17
 - 3.5.1 FORSLAG | Omlægning til 100 pct. økologisk produktion før 2040, 18
 - 3.5.2 FORSLAG | Flere mindre landbrug, 19
 - 3.5.3 FORSLAG | Det skånsomme fiskeri støttes, 19
- 3.6 MÆRKESAG | Styrket forskning i bæredygtighed, 20
 - 3.6.1 FORSLAG | Nationalt laboratorium for bæredygtig omstilling, 20

4 Social bæredygtighed, 21

- 4.1 MÆRKESAG | Balance i hverdagen, 22
 - 4.1.1 FORSLAG | Fleksibelt arbejdsliv, 22
 - 4.1.2 FORSLAG | Balance i børnefamilien, 22
 - 4.1.3 FORSLAG | Flere eksperimenter med nye bo-, bygge- og leveformer, 23
- 4.2 MÆRKESAG | Investering i mennesker, 23
 - 4.2.1 FORSLAG | Fjerde sektor eksperimentalzoner, 23
 - 4.2.2 FORSLAG | Sociale investeringsfonde, 24
- 4.3 MÆRKESAG | Alle skal kunne bidrage til samfundet, 25
 - 4.3.1 FORSLAG | Basisydelse uden modkrav i stedet for kontanthjælp, 25
 - 4.3.2 FORSLAG | En markant forenkling af socialsystemet, 26

5 Økonomisk bæredygtighed, 27

- 5.1 MÆRKESAG | Nyt vækstbegreb, 27
 - 5.1.1 FORSLAG | Vækstbegreb, der måler på trivsel og livsglæde såvel som graden af miljømæssig og økonomisk bæredygtighed, 28
 - 5.2 MÆRKESAG | Øget offentlig investering i bæredygtighed, 28
 - 5.2.1 FORSLAG | Bæredygtige beslutninger i det offentlige, 28
 - 5.2.2 FORSLAG | Pensionskasserne skal investere i bæredygtighed, 29
- 5.3 MÆRKESAG | Virksomheder og borgere skal arbejde for en bæredygtig omstilling, 29
 - 5.3.1 FORSLAG | Skattereform til fordel for miljøet og ligheden, 30
- 5.4 MÆRKESAG | Stabil bank- og finanssektor, 31
 - 5.4.1 FORSLAG | Reform af finans- og banksektoren, 31
 - 5.4.3 FORSLAG | 100 pct. reservekrav til banksystemet, 31
- 5.5 MÆRKESAG | Danmark som foregangsland for bæredygtig økonomisk politik, 33
 - 5.5.1 FORSLAG | Internationale bæredygtighedsreformer, 33

6 Uddannelse og livslang nysgerrighed, 34

- 6.1 **MÆRKESAG | Fokus på den studerende, 35**
 - 6.1.1 FORSLAG | Forbedring af evalueringskulturen, 35
 - 6.1.2 FORSLAG | Styrkelse af lærernes lederskab, 35
- 6.2 **MÆRKESAG | Teori og praksis hånd i hånd i virkelighedsnær undervisning, 35**
 - 6.2.1 FORSLAG | Alle uddannelsesinstitutioner skal formulere en ekstern netværksstrategi, 36
- 6.3 **MÆRKESAG | Iværksætteri, innovation og, 36 bæredygtighedstænkning på alle uddannelsesstrin, 36**
 - 6.3.1 FORSLAG | Iværksætteri, innovation og bæredygtighed som tværfagligt projektfag i folkeskolen og ungdomsuddannelserne, 36
- 6.4 **MÆRKESAG | Revitalisering af håndværkstraditionen, 37**
 - 6.4.1 FORSLAG | overbygningsuddannelser med fokus på bæredygtighed for alle håndværksfag, 38
 - 6.4.2 FORSLAG | Landsdækkende kampagne for det gode håndværk og håndværkerliv, 38
- 6.5 **MÆRKESAG | Sårbare unge skal styrkes, 38**
 - 6.5.1 FORSLAG | Dannelseværktøjskassen, 38
 - 6.5.2 FORSLAG | Bedre pædagogik i folkeskolen på erhvervsskolerne og håndværksuddannelserne, 39
 - 6.5.3 FORSLAG | Styrkelse af det uformelle uddannelsesmarked, 39

7 Kunst og kultur, 40

- 7.1 **MÆRKESAG | Mere kunst, færre mursten og flere frizoner, 41**
 - 7.1.1 FORSLAG | Flere kreative frizoner, 41
 - 7.1.2 FORSLAG | Omfordeling af midler fra mursten til kunstnerisk produktion, 41
- 7.2 **MÆRKESAG | Kunst & kultur skal i centrum for politikudvikling, 41**
 - 7.2.1 FORSLAG | Kunst skal være et fag i folkeskolen og ungdomsuddannelserne, 42
 - 7.2.2 FORSLAG | Uddannelserne ud i kulturen og kulturen ind på uddannelserne, 42
 - 7.2.3 FORSLAG | Danmark ud i verden, verden ind i Danmark, 43
 - 7.2.4 FORSLAG | Kultur på recept, 43

8 Iværksætteri og social opfindsomhed, 45

- 8.1 **MÆRKESAG | Ny bæredygtig iværksætterkultur i Danmark, 45**
 - 8.1.1 FORSLAG | 2-årig målrettet iværksætteruddannelse, 46
 - 8.1.2 FORSLAG | Øget undervisning, træning og fokus på bæredygtigt iværksætteri, 46
 - 8.1.3 FORSLAG | Green-Lab, 47

8.2 **MÆRKESAG | Internationalisering af det danske iværksætttermiljø, 47**

- 8.2.1 FORSLAG | Danske iværksættere ud i verden, 47
- 8.2.2 FORSLAG | Tiltrækning af internationale iværksættere til Danmark, 48

8.3 **MÆRKESAG | Mangfoldighed, kreativitet og den fjerde sektor, 48**

- 8.3.1 FORSLAG | Lokalt iværksætteri skal værdsættes, 49
- 8.3.2 FORSLAG | Den kreative industri skal styrkes, 49
- 8.3.3 FORSLAG | Den fjerde sektor skal fremmes, 50

9 Helbred og helhed, 51

9.1 **MÆRKESAG | Lighed i sundhed, 52**

- 9.1.1 FORSLAG | Fri adgang til sundhedsydelse, 52
- 9.1.2 FORSLAG | Sundhedsafgifter, 52

9.2 **MÆRKESAG | Prioritering af behandlingsindsats, 53**

- 9.2.1 FORSLAG | Prioriteringsinstitut, 53

9.3 **MÆRKESAG | Alternativ medicin og komplementær behandling, 54**

- 9.3.1 FORSLAG | Oprettelse af et forskningscenter for komplementær behandling, 54
- 9.3.2 FORSLAG | Komplementær behandlings- og sundhedshuse, 55
- 9.3.3 FORSLAG | Frigivelse af Cannabis til medicinske formål, 55

9.4 **MÆRKESAG | Mentalt helbred og forebyggelse af stress, 55**

- 9.4.1 FORSLAG | Psykoterapi, 55
- 9.4.2 FORSLAG | Bevidst nærværstræning og terapi til udvalgte patientgrupper, 56
- 9.4.3 FORSLAG | Kultur og natur på recept, 56

9.5 **MÆRKESAG | Sæt sundhedspersonalet fri, 56**

- 9.5.1 FORSLAG | Patienten tilbage i fokus, 56
- 9.5.2 FORSLAG | Patientjournaler på landsplan skal standardiseres, 56
- 9.5.3 FORSLAG | Fokus på nærvær og kommunikation i øjenhøjde, 57
- 9.5.4 FORSLAG | Det økonomiske incitament i almen praksis skal revideres, 57

9.6 **MÆRKESAG | Gennemsigtig grundforskning, 57**

- 9.6.1 FORSLAG | Uvildig og samtykkebetinget dataindsamling, 57
- 9.6.2 FORSLAG | Central forskningsfond med både nationalt og internationalt fokus, 57
- 9.6.3 FORSLAG | Pengestrømme skal gøres mere gennemsigtige, 57

9.7 **MÆRKESAG | Krop, køn og seksualitet, 58**

- 9.7.1 FORSLAG | Anerkendelse af transkønnedes ret til selvbestemmelse, 58
- 9.7.2 FORSLAG | Bloddonation, 58
- 9.7.3 FORSLAG | Handlingsplan for fertilitet, 58
- 9.7.4 FORSLAG | En værdig dødsproces, 58

Danmark, det bedste land for verden

Det 21. århundrede er miljøets, iværksætternes og fællesskabets århundrede. Tiden kalder på det enkelte menneskes skaberkraft, fællesskabets eftertænkksomhed og solidaritetsfølelse samt en fælles erkendelse af behovet for grundlæggende forandringer.

Vi vil arbejde for, at Danmark ikke bare er det bedste land i verden, men det bedste land for verden. Det er Alternativets politiske ambition.

Vi ved, at det er store ord, og vi ved, at udfordringerne er både massive og komplekse. Derfor kræver vores ambition både mod, vilje, opfindsomhed og entreprenant kraft.

Lappeløsningernes tid er forbi.

Det er ikke længere nok med småjusteringer og symptombehandling. Det, der i stedet er behov for er helt nye samarbejdsformer, nye beslutningsprocesser og en ny tilgang til fordelingen af klodens ressourcer, hvor økonomisk vækst og materielt forbrug ikke længere er målet for alting. Alternativet ønsker med andre ord at omdefinere den etablerede opfattelse af velfærd og værdi.

1.1 Et bæredygtigt samfund

I Alternativet arbejder vi hver dag for et bæredygtigt samfund. Verden har brug for nationer, der tager bæredygtig omstilling seriøst og viser vejen til et levende, kreativt og inddragende samfund. Det er fremtidens samfund, og vores ambition er at skabe et Danmark, der tør gå forrest i netop den retning.

Bæredygtighed handler om omtanke. Det handler om at tænke langsigtet og om at tage ansvar gennem handling. Om respekt og samarbejde mellem mennesker og natur såvel som mennesker imellem. Alternativet mener grundlæggende, at et bæredygtigt samfund er et hensynsfuldt samfund, der ikke driver rovdrift på hverken dyr, miljø eller mennesker. Et bæredygtigt samfund handler om at finde balancen. Balancen mellem vores forbrug af naturens ressourcer og naturens evne til at genoprette sig selv. Balancen mellem fællesskabet og individet. Balancen mellem tillid og kontrol.

1.2 Et samfund præget af miljømæssig bæredygtighed

I Alternativet ønsker vi en seriøs miljømæssig omstilling, hvor bæredygtighed er altafgørende.

Den nuværende vækstideologi fører os direkte ud over miljøkanten. Vi bliver nødt til at forholde os til en ny virkelighed, hvor det ikke længere står til diskussion, at naturens ressourcer er ved at slippe op.

I Danmark har vi stor teknologisk kompetence og erfaring i at udvikle kvalitetsprodukter, alternative energiformer, miljøeffektive boliger og energibesparende tiltag, men potentialet er slet ikke udfoldet.

Vi skal blive langt bedre og turde have endnu højere ambitioner.

Alternativet ønsker at videreudvikle Danmark i en retning, hvor miljøet belastes mindre. Vi vil prioritere opretholdelsen af naturens dynamiske balance, og vi er villige til at indrette den samfundsøkonomiske model i overensstemmelse hermed.

Teknologi og effektivitet alene kan ikke løse vores problemer. Den nuværende situation kræver simpelthen en udvikling mod en anden form for organisering og gentænkning af

grundlæggende elementer i vores samfund som måden vi bor på, producerer på, forbruger på og transporterer os på.

Alternativet vil kæmpe for denne omstilling, og vi er parate til at tage det nødvendige politiske ansvar.

1.3 Et samfund præget af social bæredygtighed

Vi lever i et mangfoldigt samfund. Heldigvis kommer mennesker i alle mulige former og farver, ligesom vi besidder en lang række forskellige talenter. Det ser Alternativet som en grundlæggende styrke.

Desværre har vi udviklet et alt for entydigt billede af rigtigt og forkert. Samtiden er præget af en fasttømret ide om, hvordan vi skal leve vore liv. Vi har fremelsket et samfund, hvor flere og flere føler sig både utilpasse, utilpassede og hægtet af.

Et sådant samfund ønsker Alternativet ikke.

I Alternativet tror vi på mennesker. Vi tror på det gode i os alle, og vi ønsker et samfund, der bygger på tillid frem for social kontrol. Vi hylder aktivt medborgerskab, iværksætterier og mangfoldighed. Vi tror på, at mennesker har det bedst, når de er motiverede, engagerede, har mulighed for at udfolde deres talenter og gøre en forskel uden at skulle gå på kompromis med hvem, de er. Forskellige mennesker ønsker forskellige liv, og vi vil skabe et samfund, der imødekommer denne forskellighed. Vi tror på, at social opfindsomhed, virkelyst og demokrati er nøglen til at opnå et samfund, hvor mennesker trives i deres tilværelse.

Alternativet anerkender, at ikke alle har samme muligheder i livet, og vi vil arbejde hårdt for at ændre dette. Vores mål er, at alle skal kunne opnå et godt liv, hvor de oplever retfærdighed, nydelse, engagement og meningsfuldhed i hverdagen. I Alternativet tror vi nemlig på, at menneskelig trivsel er grundlæggende for et socialt bæredygtigt samfund.

Vi vil arbejde for, at Danmark bliver det mest ligeværdige land i verden. Den vision handler blandt andet om økonomisk fordeling, men også om at modarbejde marginalisering, diskrimination og social uretfærdighed.

Alternativet mener, at alle mennesker skal have lige muligheder for deltagelse og udfoldelse, frihed og tryk samt udvikling og meningsfuldhed. Fleksibilitet er et nøgleord. Vi vil arbejde for, at det danske samfund kendetegnes ved større orientering mod nærvær og smidighed i både privat- og arbejdsliv.

Ambitionen er et samfund, der lægger vægt på, at individet uanset orientering oplever at være en del af fællesskabet. Alternativet tror på en balance mellem individ- og fællesskabstanke, hvor begreber som nærhed, empati og fællesskab ikke står i vejen for individets udfoldelsesmuligheder.

1.4 Et samfund præget af økonomisk bæredygtighed

Det er på høje tid, vi ser den nuværende økonomiske model efter i sømmene. Det er nødvendigt, at vi har modet til at stille os selv spørgsmålet: Hvem og hvad skal økonomien gavne?

Vi ønsker en økologisk økonomi, hvor vækstbegrebets rolle omdefineres. Vi vil arbejde for et velfungerende, stabilt og dynamisk økonomisk kredsløb, som er underlagt miljøets betingelser og menneskers behov. Et økonomisk kredsløb, der begrænser grådighed og ufrugtbar spekulation og i stedet øger bæredygtige investeringer og økonomisk lighed. En sådan økonomi vil nødvendiggøre en ny økonomisk tænkning, hvor værdiskabelse, produktion og forbrug ikke tænkes og udføres isoleret og kortsigtet.

Vores økonomiske system skal i stedet arbejde for langsigtet værdiskabelse og en virksomhedskultur, der fungerer i ansvarlig samhørighed med både miljø og lokalsamfund. I denne økonomi vil virksomheder ikke bare blive målt på én bundlinje, men på hele tre: Den økonomiske, den sociale og den miljømæssige.

Dette kan opnås, hvis vi tør ændre de forhold, der i dag bevirker, at nogle få kan opnå uforholdsmæssig stor rigdom på bekostning af fælleskabet. Det tør Alternativet. Vi vil arbejde hårdt for at ændre de økonomiske strukturer, så det bliver attraktivt for både virksomheder og forbrugere at træffe økonomisk bæredygtige valg.

1.5 Tid til nye samfundsformer

Bæredygtighed er en central og fælles udfordring for alle borgere, virksomheder, offentlige organisationer og politiske partier. Det kræver bredt samarbejde mellem ulige parter og umage kræfter. Skal vi opnå bæredygtighed, må vi have alle med.

I dag er det åbenlyst, at de private virksomheder i sig selv ikke kan løse de udfordringer verden står overfor, men det kan de offentlige institutioner og den frivillige sektor heller ikke.

Derfor bliver vi nødt til at arbejde sammen på tværs af de tre klassiske samfundssektorer og samtidig understøtte udviklingen af en ny fjerde samfundssektor.

Den fjerde samfundssektor er kendetegnet ved virksomheder, institutioner og organisationer, som kombinerer det bedste fra den private, den offentlige og den frivillige sektor:

- Økonomisk tænkning og kundeforståelse fra den private sektor.
- Fokus på det fælles bedste fra den offentlige sektor.
- Mangfoldighed og formålsdrevet organisationskultur fra den frivillige sektor.

Alternativet mener, at Danmark skal gå forrest i udviklingen af denne nye fjerde samfundssektor, som har samme samfundsudviklende potentiale som andelsbevægelsen havde for 150 år siden. Vi har gjort det før, og vi kan gøre det igen.

2

En ny politisk kultur

Flere steder i samfundet spirer konkrete løsningsforslag til tidens udfordringer frem. Et nybrud er på vej, og enkeltpersoner, foreninger, virksomheder og organisationer udviser i stigende grad et beundringsværdigt demokratisk ansvar og et folkeligt engagement.

Et velfungerende og dynamisk demokrati afhænger nemlig af folkeligt engagement og hviler på fællesskabet. Heldigvis har vi en politisk aktiv befolkning. Valgdeltagelsen er stadig høj i Danmark – både på nationalt, regionalt og kommunalt plan. At tæt ved 200.000 mennesker skriver under på deres utilfredshed med beslutningen om at sælge ud af DONG Energy til blandt andet Goldman Sachs vidner om en befolkning, som har lyst til at engagere sig, som har lyst til at blive hørt.

Selvom valgdeltagelsen i Danmark generelt ligger på et meget højt niveau, er der stadig åbenlyse udfordringer i den nuværende politiske kultur. Befolkningens tillid til de folkevalgte er på et historisk lavt niveau, og aldrig har så få danskere været medlem af et politisk parti. Afstanden mellem Christiansborg og befolkningen bliver større og større.

Alternativet tror, at dette skyldes en politisk og mediemæssig kultur, hvor mudderkastning, taktik og mediespin fylder alt for meget.

Politikernes lave troværdighed og mediernes tendens til at udlægge politik som et taktisk spil er med til at forværre det politiske klima. Det skader borgernes lyst til at deltage i politik og kan i sidste ende ødelægge mulighederne for at løse samfundets reelle udfordringer.

Hvis vi skal gennemføre de tiltag, der er nødvendige for at lave en bæredygtig omstilling, har vi brug for befolkningens opbakning og tro på, at deltagelse og engagement i politik nytter.

Vi ønsker en dynamisk og involverende politisk kultur i Danmark. En politisk kultur som kan bygge en demokratisk bro mellem borgerne og de folkevalgte. Vi ønsker, at det skal være attraktivt og muligt at involvere sig i politik, uanset om man er akademiker eller håndværker, og hvad enten man kan bidrage med 8 minutter eller 8 timer om dagen. Vi mener, det skal være åbenlyst, at det nytter noget at være aktiv borger, og at vi alle gennem engagement kan være med til at skabe bedre løsninger for samfundet.

2 – FAKTA

Selv om såkaldte negative kampagnebudskaber, der groft sagt kan defineres som politikeres angreb på modkandidater, fylder relativt lidt i dansk politik, dækkes disse negative budskaber ivrigt af nyhedsmediernes. Desuden er mediedækningen i Danmark kendetegnet ved et stærkt fokus på de strategiske aspekter af politik. Konsekvensen af denne form for mediedækning er øget politisk kynisme blandt vælgerne.

Kilde: Ph.d.-afhandlingen "Politics as Fights and Games of Strategy" af Rasmus Tue Pedersen (2013)

2 – FAKTA

Radius Troværdighedsanalyse 2013 placerer politikere som de mindst troværdige ud af 20 faggrupper - efterfulgt af bilforhandlere og journalister.

Kilde: Epinion og Radius Kommunikation. Undersøgelsen omfatter 1007 respondenter

Derfor ønsker Alternativet at fremme en ny politisk kultur, der er langt mere gennemsigtig, ærlig og lyttende end den nuværende. En kultur som det er nemmere for alle at deltage i, selvom man ikke har lyst til at indgå i partipolitisk arbejde, og hvor borgere får præsenteret de politiske mellemregninger og ikke blot resultaterne.

Alternativet ønsker en politisk kultur, hvor der er plads til uenighed internt i partierne, men også plads til enighed på tværs af partiskel, og hvor de reelle forhandlinger og debatter, der er afgørende for et velfungerende demokrati, ikke føres i kulissen.

2.1 Det gør vi selv

I Alternativet starter vi med os selv, fordi vi anerkender, at al forandring nødvendigvis må komme indefra. Derfor har Alternativet opstillet en række ufravigelige kriterier for, hvordan vi vil operere og agere som politisk parti.

2.1.1 Debatdogmer

Alternativets politikere vil debattere ud fra Alternativets debatdogmer. Vi tror nemlig ikke på, at politikere skal være alvidende orakler, der ikke kan indrømme, at der er noget, de ikke ved, eller at politikere ikke kan anerkende et godt argument, selvom det måtte komme fra en politisk modstander.

Alternativets debatdogmer:

1. Vi vil gøre opmærksom på både fordele og ulemper.
2. Vi vil lytte mere, end vi vil tale, og vi vil møde vores politiske modstandere der, hvor de er.
3. Vi vil fremhæve de værdier, som ligger bag vores argumenter.
4. Vi vil åbent indrømme, når vi ikke kan svare på et spørgsmål og indrømme, hvis vi har taget fejl.
5. Vi vil være nysgerrige overfor dem, vi samtaler og debatterer med.
6. Vi vil åbent og sagligt argumentere for, hvordan Alternativets politiske visioner kan nås.

2.1.2 Mediedeklaration

Alternativet anerkender, at borgere kun kan inddrages og engageres i politik, hvis de rent faktisk hører om det. Her spiller medierne en afgørende rolle som formidler, fortolker og kritisk vagthund på borgernes vegne. Alternativet vil bruge medierne aktivt og vil derfor også gøre sig taktiske overvejelser omkring kommunikation af budskaber. Vi vil lave en mediedeklaration, som præcist fortæller om hvad, hvordan og hvorfor, vi kommunikerer et budskab til et eller flere medier. På den måde sikrer vi åbenhed omkring Alternativets overvejelser. Borgere, politiske kommentatorer og andre interesserede vil derfor altid kunne læse om vores bevæggrunde for at fortælle en historie til et bestemt medie eller en bestemt journalist på en bestemt måde.

Lidt populært kan man sige, at Alternativet også laver spin – vi fortæller bare åbent om det.

2.1.3 Åbenhed i processen

Alternativet vil indgå i politiske forhandlinger med det klare mål at inddrage borgerne i hele processen og fortælle, hvordan de enkelte forhandlingsresultater er opnået. Alternativet vil således altid fortælle åbent om mellemregningerne i politiske forhandlinger.

2.1.4 Politisk ombudsmandsråd

Alternativet vil oprette et ombudsmandsråd, som skal fungere som Alternativets politiske vagthund. Ombudsmandsrådet vil bestå af 3–4 offentlige debattører med en mediemæssig, politisk eller retorisk baggrund. Ombudsmandsrådet skal være eksterne anmeldere af Alternativet. Det er dem, som skal holde Alternativet op på, at vi gør, som vi siger – og siger, hvad vi gør. Ombudsmandsrådet vil en gang om året offentliggøre en vurdering af Alternativets evne til at leve op til egne værdier og give konstruktive forslag til, hvordan vi kan blive bedre.

De fire ovenstående punkter er Alternativets interne præmisser for, hvordan vi som parti vil udøve ny politiske kultur. Det er vores håb, at vi ved at gå forrest kan inspirere andre partier, politikere og medier til at overveje, hvordan også de kan bidrage til at udvikle en bedre politisk kultur.

2.2 Det vil vi arbejde for | Videreudvikling af demokratiet

Alternativet vil arbejde for en ny politisk kultur i hele samfundet – både i de politiske partier, i lovgivningsarbejdet og hos den enkelte borger.

Vi har tre konkrete forslag, der skal styrke åbenheden omkring de økonomiske interesser, der præger den nuværende politiske kultur, og borgernes mulighed for direkte inddragelse og deltagelse i de politiske processer.

2.2.1 FORSLAG | Fuld åbenhed om partistøtten

Der må ikke herske tvivl om, hvorvidt de politiske beslutninger er påvirket af økonomiske donationer fra erhvervslivet, organisationer eller andre, der har en interesse i, at politikken ser ud på en bestemt måde.

Alternativet mener, at der skal være fuldstændig åbenhed om alle donationer ud over det almindelige medlemskab for at øge tilliden mellem befolkning og politikere markant. Som det er nu, er der kun åbenhed om donationer over 20.000 kr., og der er mange smuthuller, der gør det muligt at donere millionbeløb uden, at det kommer frem, hvem der står bag støtten. Vi mener, at befolkningen har krav på at vide, hvor pengene kommer fra.

2.2.2 FORSLAG | Mulighed for borgerdrevne lovforslag

I Alternativet mener vi, at der er god demokratisk mening i at lytte til borgerne. I dag har borgere kun begrænset mulighed for at ytre sig om lovforslag gennem høringsprocessen. Den mulighed skal udvides radikalt, således at borgere kan foreslå nye lovforslag direkte til Folketinget.

2.2.1 – FAKTA

Private bidrag til partikasserne er steget fra 49 mio. kr. i 2007 til 82 mio. kr. i 2011. Det svarer til en stigning på 68 pct.

Kilde: Ugebrevet A4

I Finland har et samarbejde mellem et frivilligt drevet initiativ og parlamentet skabt platformen Åbent Ministerium (Avoim ministeriö). Her kan borgere såvel som etablerede organisationer indsende nye lovforslag, som efter en screening og formel godkendelse i justitsministeriet bliver lagt til afstemning online. Opnår forslaget 50.000 stemmer, skal det i behandling i parlamentet på linje med andre lovforslag. Denne proces har indtil videre ført til, at fem lovforslag er sendt i behandling. Borgernes stemmer legitimeres via en webbaseret infrastruktur, som svarer til NemID og garanterer, at hver borger kun har én stemme.

Alternativet vil arbejde for, at et tilsvarende projekt bliver en realitet i Danmark. Vi mener, det vil styrke forbindelsen mellem Christiansborg og befolkning, udvikle borgernes lyst til at engagere sig og føre til gode, nyskabende lovforslag.

2.2.3 FORSLAG | Center for Demokrati, Politikudvikling og Borgerinddragelse

Danmark skal være førende indenfor udvikling og forskning i demokratiske processer, borgerinddragelse og politikudvikling. For at blive det, skal vi som samfund hele tiden undersøge og udfordre vores forståelse af demokrati og politik. Kun på den måde sikrer vi, at vi hele tiden forbedrer den demokratiske organisering og beslutningsprocesserne. Alternativet ønsker derfor at etablere en forsknings- og vidensinstitution inspireret af det nedlagte Teknologiråd og det eksisterende MindLab. Vi kalder denne praksisorienterede forskningsinstitution Center for Demokrati, Politikudvikling og Borgerinddragelse. Centeret skal bestå af både forskere og praktikere og løbende involvere borgerne. Det skal have base på Christiansborg for at fremme samarbejde med ministerier og partier. Centerets opgave vil være at indsamle viden både lokalt, regionalt, nationalt og internationalt samt at præsentere og teste nye løsninger på demokratiske udfordringer i samarbejde med Folketing, ministerier, regioner og kommuner.

Miljømæssig bæredygtighed

Det har i mange årtier været kendt, at planeten trues af alvorlige klimaproblemer. Alligevel bliver denne globale udfordring ikke mødt med den politiske alvor, den fortjener. I stedet dominerer en udpræget blind tro på, at den teknologiske udvikling vil løse alle vore problemer og gøre os i stand til at fortsætte den enorme vækst i befolkning og forbrug, der har præget det seneste århundrede.

I Alternativet tror vi ikke på, at miljø- og klimaproblemerne kan løses med teknologi alene. Problemerne er tæt forbundet med den industrielle produktion og det stigende forbrug fra stadigt flere mennesker. Hvis vi skal undgå at undergrave naturens evne til at understøtte vores liv og samfund og den mangfoldighed, der findes på jorden, er vi nødt til at omstille vores levevis med respekt for naturen. Alternativet mener, at der er behov for en effektiv og kontrolleret bæredygtig omstilling.

En kontrolleret bæredygtig omstilling betyder, at det så vidt muligt sker på menneskehedens præmisser, fordi omstillingen kommer under alle omstændigheder.

De belastninger, vi påfører naturen og dens langsigtede balance, er på ingen måde en holdbar løsning. Miljø- og klimakrisen er der, hvor det kræver handling i dag, ikke i morgen.

Alternativet ønsker at sætte miljømæssig bæredygtighed øverst på dagsordenen. Vi vil arbejde hårdt og vedholdende for at udfase det nuværende forbrug af fossile brændstoffer ved i stedet at benytte vedvarende energikilder. Samtidig skal vi øge mængden af CO₂, der er bundet i planterne og jordbunden, således at drivhuseffekten reduceres og jordbundens frugtbarhed øges.

Vi ønsker ligeledes at udfase brugen af miljø- og sundhedsskadelige stoffer. Det skal ske ved initiativer i EU såvel som i Danmark.

Alternativets ambition er ikke bare at bevare eksisterende naturområder, men at arbejde for at skabe nye, sammenhængende naturområder, der kan øge den biologiske mangfoldighed væsentligt og understøtte livets naturlige udvikling på jorden.

En bæredygtig omstilling af Danmark lader sig ikke let realisere. Processen vil resultere i en mærkbar omvæltning af vores nuværende samfundsstrukturer, og der vil være selvfølgeligheder i hverdagen, som vi må være parate til give afkald på. Det er en kendsgerning. I Alternativet er vi dog ikke i tvivl om, at den økologiske omstilling også vil udmønte sig i nye initiativer, som skaber spændende bo- og leveformer.

Vi ved med sikkerhed, at jo før vi handler og jo bedre forberedt vi er på en sådan omvæltning, desto bedre vil vi komme igennem den, og desto lysere vil vores fremtid se ud. Borgere og virksomheder må i samarbejde med det offentlige finde frem til bæredygtige løsninger. Vi må i fællesskab sørge for at skabe de rammer, der kan hjælpe os til at ændre vores adfærd og vore vaner.

De enkelte mærkesager i Alternativets vision for miljømæssig bæredygtighed er som følger:

1. Kontrolleret og effektiv omstilling til vedvarende energi
2. Omstilling af transportsystemet
3. En vild og mangfoldig natur i Danmark
4. Bæredygtig produktion og forbrug
5. Bæredygtigt landbrug, skovbrug og fisker med plads til naturen
6. Styrket forskning i bæredygtighed

3.1 MÆRKESAG | Kontrolleret og effektiv omstilling til vedvarende energi

FN's klimapanel har fastslået, at verdenssamfundet er nødt til at udfase brugen af fossile brændstoffer hurtigere, end reserverne slipper op, da vi ellers vil gøre varig skade på klimaet. Vi ved, at vi ikke kan basere fremtidens energiforsyning på olie, kul og gas eller afbrænding af affald.

Afbrænding af fossile brændsler skal udfases hurtigst muligt, og investeringer i efterforskning og udvinding af fossile brændsler fra nye områder skal stoppes. Der er langt flere fossile brændsler i allerede kendte reserver, end det er forsvarligt at afbrænde, hvis målet om at holde os under en temperaturstigning på 2 grader skal nås. Derfor giver det ikke mening at lede efter endnu flere og derved belaste miljøet yderligere.

Alternativet mener derfor, at Danmark skal afstå fra at efterforske og udvinde olie og gas fra Arktis og andre sårbare områder. Tilsvarende mener Alternativet, at Danmark skal afstå fra at efterforske og udvinde skifergas fra undergrunden.

Alternativet vil arbejde for en effektiv og kontrolleret omstilling af vores energisektor til 100 pct. vedvarende energi indenfor de næste 25 år.

3.1.1 FORSLAG | Solenergi

Solenergi er et teknologisk område i rivende udvikling, og der forskes løbende i mere effektive, fleksible og billigere løsninger. Ikke desto mindre er det stadig kun en forsvindende lille del af vores energiforsyning, der stammer fra solenergi.

Alternativet mener, der findes et stort potentiale i en større satsning på området og arbejder for bedre vilkår for udnyttelse af solenergi ved at øge støtten til etablering af solcelle- og solvarmeanlæg f.eks. ved at kræve, at alle offentlige nybyggerier skal indtænke solenergi samt øge incitamenterne for etablering af solenergianlæg på eksisterende bygninger.

3.1.2 FORSLAG | Bæredygtig affaldshåndtering

Danmark omlagde for 30 år siden affaldshåndteringen fra deponering på lossepladser til afbrænding. Derfor er vi i dag eksperter i affaldsforbrænding. Men selvom vores affaldsforbrænding er effektiv, er den ikke bæredygtig og medfører en række problemer hvad angår tab af vigtige ressourcer samt miljøskadelig slagter og luftforurening. Når det kommer til det organiske affald, kan vi ligeledes

3.1 – FAKTA

Danmark forventes ifølge Energistyrelsen kun at kunne være nettoeksportør af olie til og med 2020, mens det indenlandske forbrug af gas forventes at overstige produktionen i 2025.

3.1 – FAKTA

En voksende del af den danske strømforsyning kommer fra vindmøller, hvilket har øget behovet for at importere el, når vinden er svag. Omvendt har Danmark i lige så høj grad behov for at eksportere el, når vinden er gunstig.

Kilde: Energinet.dk

få mere energi og værdi ud af affaldet ved bioforgasning.

Derfor skal vi hurtigst muligt have reduceret affaldsforbrændingen markant. I stedet skal vi fokusere på at genanvende og genbruge materialer og produkter. Vi kan lære meget af vores nabolande samt de kommuner, som har allerede har omlagt deres affaldshåndtering og valgt at satse på bioforgasning. Ambitionen er, at alt vores affald bliver på sigt skal betragtes som uudnyttede ressourcer, og at Danmark skal blive førende på området og fokusere på at danne grobund for opblomstringen af et grønt erhverv i affaldssektoren.

3.1.3 FORSLAG | Energiandelsbevægelse for lokal forsyning

Hvis Danmark i fremtiden ønsker at udnytte vedvarende energikilder bedre, er der brug for et avanceret og effektivt energisystem og distributionsnetværk. Omkring 40 pct. af den nuværende elproduktion kommer fra få, centrale kulkraftværker, hvorimod Alternativets vision om et vedvarende energisystem i højere grad er funderet på en række decentrale producenter af vedvarende energi.

For at støtte investeringerne i lokalt forankret energiproduktion ønsker Alternativet at støtte en bæredygtig energi-andelsbevægelse. På samme måde som mange lokalsamfund har etableret sig med et fælles ejet vandværk, vil vi styrke mulighederne for, at lokalsamfund kan investere i etableringen og driften af fælles, bæredygtig energiproduktion og energiinfrastruktur. Dette skal blandt andet ske ved at give favorable vilkår for andelsforeninger samt at gøre det muligt at geninvestere grønne afgifter. Disse betingelser forudsætter naturligvis, at de lokale foreninger lever op til en række kriterier og krav til bæredygtigheden af energiproduktionen.

Vi er overbeviste om, at lokalt ejerskab kan være med til at gøre det langt mere attraktivt at udbrede eksempelvis vindmøller og solceller i det danske landskab. Det kan bidrage til større lokalt engagement i miljøet.

3.2 MÆRKESAG | Omstilling af transportsystemet

De fleste af os er afhængige af vores transportsystem for at kunne få hverdagen til at fungere. I Danmark har vi en velfungerende infrastruktur og offentlig transport. Det er naturligvis både bekvemt og godt for vores mobilitet, men i et bæredygtighedsperspektiv er der plads til forbedring.

Transportsystemet er næsten udelukkende baseret på fossile brændstoffer og er dermed ansvarlig for en anseelig andel af det samlede CO₂-udslip.

Derfor vil Alternativet arbejde for en trafikpolitik, som både satser på at fremme en adfærd med mindre overflødig trafik og på at etablere et effektivt transportsystem, som er baseret på vedvarende energikilder.

3.2.1 FORSLAG | Roadpricing

Hos Alternativet vil vi arbejde for implementering af landsdækkende roadpricing. Teknologien er klar, og et roadpricing-koncept vil derfor kunne rulles ud over hele landet relativt hurtigt. Roadpricing giver et stærkt redskab til at regulere trafikken både hvad angår trængsel og miljøbelastning. De nyeste systemer er enormt avancerede og kan både skelne mellem by- og landzoner samt i de enkelte køretøjers konkrete miljøbelastning.

3.2.2 FORSLAG | Satsning på offentlig transport

Alternativet ønsker en ambitiøs satsning på en udvidet og bæredygtig offentlig trans-

port, som kan nedbringe CO₂-udledningen, løse trængselsproblemerne i byerne og nedbringe bilismen generelt. Derfor ønsker vi for det første at gøre den offentlige transport attraktiv ved at styrke koblingen til andre transportformer. Det kan ske gennem etablering af flere parkér-og-rejs-stationer, bedre muligheder for at tage cyklen med i toget og ved at sænke billetpriserne.

For det andet ønsker vi at gøre den offentlige transport bæredygtig og fuldstændigt baseret på vedvarende energi.

Selvom nogle af pengene kan findes i indførelsen af et landsdækkende system til roadpricing, vil der blive tale om en investering. Vi mener imidlertid, det er en investering, der kan betale sig på lang sigt.

3.2.3 FORSLAG| Biobrændsel i godstransport

Den tunge godstransport står for en væsentlig udledning af CO₂ gennem dieseldrift. Dette skal mindskes markant ved omlægning af drivmidlet.

Det oplagte alternativ er biogas. En overgang til biogas i stor skala forudsætter et affaldssorteringssystem, som bygger på en effektiv frasortering af det grønne organiske materiale, som under kontrollerede og centraliserede forhold skal bioforgasses sammen med gyllen fra landbruget. Gyllen skal udelukkende benyttes i en overgangsfase. Frem mod en omlægning til økologisk landbrug med en mindre og mere bæredygtig kødproduktion.

Således kan vi effektivt koncentrere og udnytte den naturlige forgasning fra vores organiske materiale. En forgasning som ellers vil slippe ud i atmosfæren. Resultatet er en biogas, der er et effektivt drivmiddel og som vi skal bruge i store køretøjer. Vi vil starte implementeringen i den offentlige sektor med busser og renovationsbiler. Senere skal det foldes ud til alle lastbiler gennem en indfasningsplan som sætter stigende krav til transportindustriens brug af biogas.

Denne omlægning skal spille sammen med en udfasning af naturgasopvarmningen af bygninger til fordel for jordvarme og fjernvarme. Således kan naturgassen prioriteres til den tunge transport. På sigt skal vi begynde at overføre teknologien til den internationale transport med fly og skibe, som udgør en stor andel af miljøbelastningen fra transportområdet.

I Danmark har vi allerede både viden og teknologi indenfor biogasområdet, og der findes her en oplagt mulighed for, at vi kan blive en førende spiller på et nyt grønt marked.

3.2.1 – FAKTA

I London faldt antallet af biler i midtbyen med 21 % fra betalingsringens indførelse i 2003 til 2011. I Stockholm har trængselsringen tilsvarende reduceret trafikken i byen med ca. en femtedel.

Kilder: Transport for London, Road Pricing in Europe, 2010

3.2.1 – FAKTA

Cowi vurderede i 2008, at en betalingsring rundt om København rent samfundsøkonomisk ikke ville kunne betale sig ud fra den foreslåede udvidelse af den kollektive trafik, man havde på daværende tidspunkt. Cowi fastslog dog, at en optimalt udformet trængselsafgift kombineret med en optimal løsning for kollektiv trafik sagtens ville kunne give et samfundsøkonomisk positivt afkast, som man har set det i både Stockholm og London.

3.2.3 – FAKTA

Energistyrelsen vurderer, at biogasproduktionen fra bl.a. husdyrgødning, affald og restprodukter kan tidobles ift. niveauet i 2011.

3.3 MÆRKESAG | En vild og mangfoldig natur i Danmark

For Alternativet er det centralt at yde en målrettet indsats for igen at få en mangfoldig og vild natur i Danmark. Vi ønsker et samfund, der giver plads til biologisk mangfoldighed og til den vildskab, der skal til for at evolutionens kreativitet kan udfolde sig.

Globalt er den biologiske mangfoldighed i hastig tilbagegang. På grund af menneskets fremfærd ser vi i stigende grad, hvordan arter forsvinder, og økosystemer bryder sammen langt hurtigere, end nye kan opstå.

Danmark er ingen undtagelse. Det er det mest intensivt dyrkede land i verden. Oppløjning, gødskning, dræning og sprøjtning af vores jord har medført en enorm tilbagegang i den biologiske mangfoldighed, som vores landskab tidligere var rigt på. Til havs har det intensive landbrug også forurenset vores marineøkosystemer. Overfiskeri, råstofudvinding og ikke-bæredygtige fangstmetoder har belastet havenes liv yderligere.

Det står så grelt til med naturen i Danmark, at mange danske naturtyper og arter er på kanten til at forsvinde fra vores land. Selv hvis vi omlægger til 100% økologisk landbrug og giver mere plads til naturen, er det desværre ikke nok til at stoppe tabet af biologisk mangfoldighed i Danmark. Alternativet vil derfor arbejde aktivt og målrettet på at værne om de få gode naturarealer, vi har tilbage, og genoprette økosystemerne der, hvor de er brudt sammen.

Det er Alternativets mål og prioritet at stoppe tilbagegangen af biologisk mangfoldighed i Danmark inden 2020.

Alternativet ser også et stort behov for at styrke forskningen i den danske biologiske mangfoldighed og sørge for bedre monitorering af den, så vi mere præcist kan følge med i og bakke op om naturens tilstand.

Der er også et stort behov for mere naturkendskab i danske befolkning, og hos Alternativet mener vi, det giver god mening at starte med børnene. Derfor vil Alternativet arbejde på at fremme udeskole i naturen på alle klassetrin i folkeskolen. Det kan sikre en større grundlæggende naturforståelse- og kendskab.

3.3.1 FORSLAG | Fra statslig skovdrift til statslig naturskov

Selvom staten ejer store skovarealer i Danmark, er skovenes biologiske mangfoldighed stærkt indskrænket. De primære årsager til det er, at ønsket om et højt udbytte af godt tømmer betyder, at skovene er blevet drænet, at dødt ved bliver fjernet, og at der er for få store græssere. Al-

3.3 – FAKTA

Arter uddør i dag globalt set med en hastighed som er 100-1.000 gange større, end man skulle forvente i en stabil geologisk periode, som den vi lever i.

Kilde: Danmarks Miljøundersøgelser

ternativet vil derfor arbejde for en omlægning fra statslig skovdrift til statslig naturskov, hvor ingen form for skovbrugsmæssig aktivitet må finde sted.

Omstillingen vil kræve engangsinvesteringer i at genskabe naturlig hydrologi og i udsætning af store græssere i skovene som f.eks. Europæisk Bison, der kan være med til at skabe de lysninger og den naturlige dynamik i skovene, der er så hårdt brug for.

3.3.2 FORSLAG | Målrettet indsats for den marine natur

Det er en meget lille del af de danske havområder der i dag er beskyttet. Alternativet vil derfor arbejde for at, der oprettes en række reservater på havet, hvor den marine natur og dyreliv kan udfolde sig så frit og naturligt som muligt.

Alternativet vil arbejde for en genopretning af den marine natur.

En stor del af de danske stenrev er forsvundet på grund af årtiers stenfiskeri og bundtrawlfiskeri. Stenrev kaldes også havets oaser fordi her lever flere dyr og planter end andre steder i havet. Stenfiskeri er i dag forbudt, men vigtig natur er forsvundet, til skade for den biologiske mangfoldighed og fiskebestandenes genopretningssmuligheder. Alternativet vil arbejde for at der kommer flere marine naturgenopretningsprojekter som et værktøj til at genopbygge fiskebestande og øge den biologiske mangfoldighed i havet.

Der bliver udvundet sand og grus fra de danske havområder. Meget af denne udvinding sker tæt på land og karambolere til tider med det kystnære fiskeri. Alternativet vil arbejde for at råstofloven ændres sådan, at der ikke udvindes sand og grus på fiskebanker og i fiskeområder samt at udlægningen af indvindingsområder sker i områder, hvor der sker mindst naturskade.

3.3.3 FORSLAG | Flere mangfoldige naturområder

Den biologiske mangfoldighed i Danmark er meget indskrænket og stadig faldende.

I Alternativet vil vi arbejde for at beskytte de få mangfoldige naturarealer vi har tilbage i Danmark og arbejde for større arealer af sammenhængende vild natur, da vi værdsætter et landskab præget af mangfoldighed og sunde økosystemer, hvor naturens dynamik kan udfolde sig.

I Danmark har vi noget af den bedste landbrugsjord i verden. Den gode jord skal dyrkes og benyttes både til lokalsalg og eksport, men der skal også være plads til et dansk landskab rigt på biologisk mangfoldighed og skønhed, som danskerne kan glædes over og nyde godt af året rundt; også de

3.3.2 – FAKTA

De vigtigste faktorer for, at der i dag ikke er god miljøtilstand i alle de danske havområder er belastningen med næringsstoffer og miljøfremmede stoffer, overfiskeri af visse bestande og påvirkning af havbunden ved fiskeri med bundslæbende redskaber.

Kilde: Naturstyrelsen

der ikke er landmænd.

Den danske planlov er unik, og den skal vi værne om, men loven skal forbedres således at der fremover vil være arealer i Danmark der har biologisk mangfoldighed som hovedformål. Planloven og Naturbeskyttelsesloven må revideres, sådan at planlægningen bliver enklere og mere effektiv, så arealer ikke – som det er tilfældet i dag – uden videre kan vokse ind og ud af beskyttelsen.

Udvidelse af naturområder og udtagning af dårlig landbrugsjord til naturformål, skal overvejende ske omkring de få værdifulde naturområder vi har tilbage og omkring de små naturområder, der er beskyttet i dag. På den måde sikre vi, at de truede arter kan sprede sig fra eksisterende naturområder til nye.

Der bliver brug for lokalt forvalterskab i naturgenopretningen og naturplejen, så det er vigtigt, at det offentlige i høj grad samarbejder med private lodsejer.

I byerne er det også vigtigt at få en rigere og mere mangfoldig natur. Her kan arbejdes på skabe samspil mellem mennesker og en mangfoldig natur. Da der ikke er produktionsskrav til naturen i byen er der plads til vilde planter og dyr. Det kræver blot at vi tør afgive noget af vores kontrol med de grønne områder og lade dem være vilde. Mere natur i vores byer vil sikre at flere danskere får en større viden om og forståelse af naturen.

3.4 MÆRKESAG | Bæredygtig produktion og forbrug

Det globale befolkningstal stiger år for år. Samtidig lykkes det flere og flere mennesker verden over at undslippe fattigdom. Det resulterer i et stigende globalt forbrug.

Vi har i den vestlige verden vænnet os til at forbruge og smide væk uden at tænke nærmere over, hvad det betyder for vores fælles verden. I verdenshavene har strømmene samlet store øer af plastikaffald, og mange mennesker i den fattige del af verden lever kummerligt af at pille værdifulde dele ud af det affald, der ligger på lossepladser. Danmark er lige nu et af de lande i EU, som producerer mest affald pr. indbygger.

Alt dette harmonerer dårligt med økonomer og politikeres konstante budskab om, at vi skal forbruge mere, så vi kan få gang i væksten og få skabt nye arbejdspladser. Selvfølgelig skal vi skabe mulighed for flere meningsfulde arbejdspladser, men vi skal ikke forbruge mere.

Vi skal tværtimod forbruge mindre. Hvor vi nu stræber efter vækst for enhver pris, bør vi i stedet gøre det, vi er bedst

3.4 – FAKTA

Hvis alle klodens indbyggere havde samme forbrug som danskere, ville vi ifølge WWF have brug for fire jordkloder.

til; nemlig at bruge både hoved og hænder med omtanke. Der er behov for, at vi omstiller vores produktion og forbrug til en cirkulær model frem for den lineære model, som dominerer dag. I en cirkulær økonomi tages der ansvar for at genanvende affaldet som nye råmaterialer samt at forlænge levetiden af produkter ved effektivt genbrug. I en sådan model bliver råmaterialerne brugt igen og igen i stedet for at blive nedgraderet til forurening gennem affaldsforbrænding.

Alternativet vil arbejde for at fremme cirkulær og bæredygtig produktion og forbrug. Vi vil arbejde for at fremme tiltag, der gør det let for den enkelte borger og virksomhed at træffe de rigtige valg i forhold til at ændre vores ufrugtbare forbrugskultur.

3.4.1 FORSLAG | Spis grønt

Et menneske har ikke brug for mere protein end det, der findes i 300 gram kød om ugen. Som det ser ud lige nu, forbruger vi i gennemsnit ca. 240 gram kød om dagen. Hvis vi bringer det samlede kødforbrug ned til et niveau, der svarer til 100 gram kød om dagen per person, ville det have en lang række fordele. En sådan omstilling vil frisætte store arealer i det danske landskab, som vil kunne bruges på sammenhængende naturlandskaber eller planteproduktion, som er langt mindre næringskrævende. Desuden vil et reduceret kødforbrug bidrage til en mere mangfoldig natur, et mere bæredygtigt landbrug og en øget folkesundhed.

Derfor vil Alternativet arbejde for at gennemføre landsdækkende kampanjer for flere grønsager i danskernes kost. Vi vil foreslå implementeringen af en ugentlig, landsdækkende 'spis grønt dag', som i første omgang effektueres på alle offentlige institutioner i håbet om, at den kan blive en folkeligt accepteret begivenhed.

3.4.2 FORSLAG | Krav om længere holdbarhed og gennem-sigtighed på produkter

Vi vil arbejde for, at alle forbrugsvarer underlægges krav om obligatorisk mærkning, som på overskuelig vis viser produktets reelle miljøbelastning, informerer om oprindelsen, produktionsprocessen og om hvorvidt arbejdsvilkårene overholder kravene til et godt arbejdsmiljø. Mærkningen skal således kunne formidle det etiske grundlag for varens tilvejebringelse.

Samtidig skal mærkningsordningen formidle de reelle miljø- og samfundsomkostninger såvel som sundheden og renheden af den enkelte vare. Dette skal tage afsæt i en le-

3.4.1 – FAKTA

Et lavere forbrug af kød, særligt oksekød, er det mest miljøbeskyttende tiltag man som forbruger kan vælge – det er endda mere miljøbeskyttende end at købe økologiske varer frem for konventionelle. Kilde: Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi på Det Natur- og Biovidenskabelige Fakultet ved Københavns Universitet

taflæselig skala, som viser varens bæredygtighedsscore. En sådan ordning vil resultere i helt nye og langt bedre konkurrencevilkår for bæredygtigt producerede varer, der i dag ikke kan konkurrere på salgsprisen alene.

Endelig vil vi arbejde for en lovgivning, som forbyder planlagt nedbrud i produktet som om sætningsstrategisk praksis hos producenter. Defekter og nedbrudsmekanismer må ikke være en del af et produkts design og fabrikation.

3.4.3 FORSLAG | Aktiv brug af pantordninger

Vi har et velfungerende pantsystem, som i adskillige år har fungeret på flasker af plast og glas såvel som på metalemballage. Pant er et effektivt virkemiddel til at promovere genbrug og nedsætte ressourceforbruget. Vi vil fremme udviklingen og udbredelsen af et pantsystem, som kan håndtere mange flere varetyper. Til en start skal det fungerende system udvides til også at inkludere bæreposer og elektronik. Vi vil arbejde for, at producenterne tager deres del af ansvaret for udviklingen af systemet.

Måske skal vi i fremtiden i højere grad leje end eje vores forskellige forbrugsgoder. Det kan være med til at sikre, at producenten højner kvaliteten og tænker genbrug og genanvendelse allerede i designfasen. Måske skal det endda være producentens ansvar, at de udtjente produkter kommer retur til virksomheden.

3.4.4 FORSLAG | Global ressourceskat

En miljømæssig korrekt pris på råvarer er forudsætningen for, at markedsmekanismerne fungerer korrekt og at ressourcerne anvendes økonomisk meningsfuldt. Effektive skridt i retning af global økonomisk bæredygtighed forudsætter derfor en korrekt prissætning af ressourcer og råvarer.

En global skat på ressourcer, som presser råvarepriserne op i et leje, der svarer til prisen for at producere/genanvende råvaren med bæredygtige metoder, vil skabe en mere hensigtsmæssig allokering af kostbare ressourcer. Det vil desuden gøre det økonomisk rentabelt at genanvende mange materialer, som i dag afbrændes eller deponeres. Samlet set vil en sådan beskatning være et enormt effektivt værktøj til at fremme en global bæredygtig økonomi.

I erkendelse af at det internationale samfund på nuværende tidspunkt mangler de fornødne politiske strukturer til at gennemføre en sådan ordning, vil Alternativet arbejde for, at der skabes den fornødne viden om, hvordan sådanne indgreb kan lade sig gøre på længere sigt og for, at konsekvenserne af forskellige scenarier undersøges grundigt. Provenuet fra en sådan skat kunne muligvis gå til verdenssamfundet og bruges til at fremme bæredygtig omstilling og global retfærdighed. Men den optimale anvendelse af provenuet vil være en naturlig del af det udredningsarbejde, der nødvendigvis må gå forud for en så omfattende global kursændring.

3.4.5 FORSLAG | Økologiske fodaftryk

Som forbruger står man i dag i den situation, at det kan være næsten umuligt at gennemskue hvor stort, ens økologiske fodaftryk er. Altså, hvor meget den enkelte borgers forbrug belaster miljøet.

I Alternativet er vi overbeviste om, at hvis vi giver folk en let over overskuelig adgang til informationen om, hvor stort deres økologiske fodaftryk er, så vil de ændre adfærd helt af sig selv.

Alternativet ønsker derfor at investere i udviklingen og udbredelsen af værktøjer, der gør det let og overskueligt at se hvilke adfærdsændringer, der giver mest mening rent miljømæssigt. Er det f.eks. smartest at droppe den ene af flyferierne? eller skal jeg hellere prioritere at købe økologisk? eller er det smarteste at investere i en elcykel, så jeg kan lade bilen stå, når jeg skal handle ind?

3.5 MÆRKESAG | Bæredygtigt landbrug, skovbrug og fiskeri

Danmarks vigtigste naturressourcer har altid været vores frugtbare jord, vores skove og vores have. Målet med Alternativets landbrugs-, skovbrugs- og fiskeripolitik er at skabe samspil mellem samfundets behov for naturressourcer og en mangfoldig natur. Derfor vil vi arbejde for højere integration mellem mennesker og natur. Landbrug, skovbrug, fiskeri, bosætning og natur skal smeltes langt bedre sammen.

Hvis nuværende og fremtidige generationer skal opretholde en sikker fødevarerforsyning, er det afgørende, at jordens frugtbarhed bevares og at jorden opdyrkes på bæredygtig vis.

I Danmark har vi noget af det bedste landbrugsjord i verden, så det skal naturligvis opdyrkes og benyttes både til lokalsalg og eksport. Vi har samtidig nogle af verdens mest opfindsomme og kreative landmænd, hvilket betyder, at vores industrielle landbrug er effektivt, højteknologisk og udbytterigt.

På trods af det danske landbrugs umiddelbare succes, står det industrielle landbrug overfor nogle enorme udfordringer. Afhængigheden af dyre fossile energikilder og kunstgødning samt en øget global konkurrence presser landmændene til konstant at skulle øge produktiviteten for at overleve. Resultatet er øget forurening af vores miljø og et tab af biologisk mangfoldighed samtidigt med, at der i mange tilfælde bliver gået på kompromis med dyrevelfærden.

Alternativet vil arbejde for at fremme økologisk planteproduktion som alternativ til ressourcetunge kødproduktion. I produktionen af kød og mælk, skal der fremover satses på at få flere dyr på græs til gavn for naturen.

Der er desuden behov for innovation, der udfordre monokulturen som produktionsform. Det vil kræve forskning og eksperimenter og tage tid, men vil muliggøre, at vi i langt højere grad kan høste afgrøder af biologisk set modne komplekse landskaber.

3.5 – FAKTA

Hvert år bliver der lukket mere end 100 boringer til den danske vandforsyning, fordi boringerne er forurenede med pesticider.

Kilde: LIFE - Det Biomedicinske Fakultet ved Københavns Universitet

Vi vil arbejde for at et landbrug, der kan forsyne os med sunde velsmagende råvare. Der skal fokus på kvalitet frem for kvantitet. Landbrugene skal være mindre og beskæftige flere.

Det danske landbrug skal resultere i et kulturlandskab, der kan der er rigt på biologisk mangfoldighed og skønhed, som danskerne kan glædes over og nyde godt af året rundt.

Ligesom sprøjtegift og kunstgødning skal væk fra markerne, skal det også væk fra skovene. Alternativet vil arbejde for 100 pct. økologisk skovbrug.

Der er ikke længere behov for plantager med indførte nåletræsarter i Danmark. Behovet for træ fra nåleskov kan dækkes af import fra Sverige, hvor nåleskov vokser bedre og hvor der er rigelige mængder af det. Der hvor der skal drives skovbrug, skal der satses på hjemmehørende arter og primært løvtræer. De er mere robuste overfor det danske klima og den danske jord, og de giver bedre vilkår for den biologiske mangfoldighed.

Statens skovarealer skal fortrinsvist udlægges til naturskov uden skovdrift. I dele af Statens skovarealer kan der drives skovbrug for at binde CO₂ fra atmosfæren i biomasse. I andre af Statens skove kan der eksperimenteres med nye innovative måder at producere fødevarer på i større skala, f.eks. skovhavebrug.

Fiskeriet i Danmark har de seneste årtier været præget af større og færre fiskefartøjer, der fanger langt flere fisk på en gang. Dette lider fiskebestandene under, men også lokalsamfund langs de danske kyster, fordi hovedparten fiskekvoterne nu besiddes af ganske få mennesker. Alternativet ønsker at styrke det skånsomme kystfiskeri og begrænse de store supertrawleres virke.

3.5.1 FORSLAG | Omlægning til 100 pct. økologisk produktion før 2040

Alternativet vil arbejde for en omstilling af landbruget, så det er 100 pct. økologisk inden 2040.

Et 100 pct. økologisk landbrug vil i kraft af et reduceret forbrug af kunstgødning og sprøjtegifte betyde store fordele for miljøet. På samme måde vil befolkningen og folkesundheden også mærke en positiv effekt, da vi vil få sundere, mere næringsrige og renere grøntsager.

En omlægning til 100 pct. økologisk produktion kan f.eks. styrkes ved at fritage Ø-mærkede varer for moms. En hævnning af momsen på ikke-økologiske varer kan også være en løsning. Da sådanne forslag kan opfattes konkurrenceforvridende og dermed møde modstand i EU, kan det blive nødvendigt, at vi allierer os med andre EU-lande.

3.5.1 – FAKTA

Ifølge Videnscenter for Svineproduktion tjente økologiske sohold med smågrise op til 30 kg fra juni 2004 til marts 2012 i gennemsnit 1.500 kr. pr. årssø, mens en tilsvarende konventionel producent i samme periode fik et resultat på - 1.100 kr. pr. årssø. Et lignende billede tegnede sig for slagtesvineproducenterne, hvor de økologiske producenter i gennemsnit tjente 100 kr. pr. slagtesvin, og de konventionelle gik næsten i nul med et gennemsnitsresultat på -5 kr. pr. gris.

Hvis 100% økologisk produktion skal kunne give højt nok udbytte til både at brødføde den danske befolkning og bidrage til eksporten, er der behov for innovation i dyrkningsmetoderne, så den økologiske planteproduktion bliver mindre afhængig af tilførsel af næringsstoffer fra husdyrproduktionen. Desuden skal vi blive endnu bedre til at undgå udvaskning af næringsstoffer fra markerne og til at genindsamle fosfor og kvælstof. Alternativet vil styrke innovationen på begge områder.

Omlægningen vil uden tvivl påvirke de virksomheder, der i dag lever af at forarbejde de danske råvarer. Det er vigtigt, at vi tager hånd om denne udfordring og skaber de bedste mulige rammer for omlægningen, som desuden kan resultere i nye og spændende muligheder for branchen – ikke mindst på eksportmarkederne.

Det er også vigtigt, at regler om håndtering og emballering af økologiske varer ikke bliver en uoverskuelig barriere, som står i vejen for overgangen til økologi i praksis. Det skal med andre ord gøres lettere for producenter, distributører og forhandlere af økologiske varer at håndtere økologien og bringe den ud til forbrugeren.

3.5.2 FORSLAG | Flere mindre landbrug

Det skal være muligt at ernære sig af mindre og mere arbejdsintensive landbrug. De færreste har på nuværende tidspunkt råd til at købe et landbrug, da gældsbyrden ofte er massiv. Alternativet vil kæmpe for en særlig støtteordning til mindre landbrug, som skal resultere i flere arbejdspladser i landområderne, samt et økologisk fokus og en større variation i afgrøder.

Vi vil arbejde for implementering af en ordning, hvor en offentlig fond opkøber forgældede landbrug. Dette kunne foregå i samarbejde med Finansiell Stabilitet og banker med fokus investeringer i landbrug. Den opkøbte jord skal forvaltes bæredygtigt og forpagtes med et dekret om økologisk fødevarerproduktion.

Alternativet vil også arbejde på at lempe regelsættet for produktion og forarbejdning, når der er tale om produktion i mindre skala til lokal afsætning. Bureaukratiet kan mindskes uden at gå på kompromis med fødevarerens sikkerhed.

3.5.3 FORSLAG | Det skånsomme fiskeri støttes

Fiskeriet er igennem en lang årrække blevet stadig mere intenst med en tendens til større og tungere fartøjer, der bundtrawlsfisker. Denne udvikling i flåden er sket på bekostning af det kystnære mere skånsomme fiskeri, som både er bedre for fiskebestandene, den marine natur og

3.5.1 – FAKTA

Værdien af den danske eksport af økologiske produkter er steget fra ca. 240 mio. kr. i 2003 til ca. 1.166 mio. kr. i 2012. Med gennemsnitlige årlige vækstrater på 21% i perioden 2003- 2012 voksede den økologiske eksport mere end den konventionelle eksport, som i samme periode havde en gennemsnitlig årlig vækstrate på 4%.

Kilde: Danmarks Naturfredningsforening.

3.5.1 – FAKTA

Et kg fødevarer, der er økologisk produceret vil på kort sigt faktisk give en større belastning af miljøet end et kg fødevarer, der er konventionelt produceret. På lang sigt vil økologi dog være det mest bæredygtige valg.

Kilde: Institut for Fødevarer- og Resourceøkonomi på Det Natur- og Biovidenskabelige

3.5.1 – FAKTA

Økologiske produkter er i udgangspunktet dyrere end ikke-økologiske produkter, fordi økologisk produktion ofte er mere arbejdskrævende, og udbyttet er lavere.

Kilde: LIFE - Det Biovidenskabelige Fakultet ved Københavns Universitet

for lokalsamfundene langs de danske kyster.

Alternativet vil arbejde for at styrke skånsomt kystfiskeri. Dette skal ske via en omfordeling af de danske kvoter til dette fiskeri, oprettelsen af et offentligt mærke for skånsomt fiskeri, at offentlige indkøb for så vidt muligt skal komme fra skånsomme fiskerier samt at adgangen til visse områder betinges af at der fiskes med skånsomme redskaber.

Det skånsomme fiskeri har en lang række fordele for naturen via en mindre negativ påvirkning af havbunden, de kan fiske stort set uden at have udsmid af fisk og brændstofforbruget er markant lavere end for de store bundtrawlere. Desuden skaber de mindre fartøjer flere arbejdspladser i det primære fiskeri og styrker de små kystsamfund, hvor fiskeriet udgår fra.

3.6 MÆRKESAG | Styrket forskning i bæredygtighed

FN's klimapanel har slået fast, at bekymringerne på det globale klimas vegne er reelle og alvorlige. Alternativet mener derfor, at det er på tide, at vi begynder at se udfordringerne i øjnene og søge efter løsninger. Vi ønsker derfor et handlingsorienteret forskningsfokus på løsninger til de problemer, vi står overfor. Alternativet ønsker at udvikle en vidensplatform, hvor folk med ekspertise på relevante områder samles i en forsknings- og forsøgseenhed, der kan fortælle os noget kvalificeret om, hvilke muligheder vi har for at fremtidssikre Danmark.

Ambitionen stopper dog ikke her. Vi skal have gang i opfindsomheden, virkelysten, vidensdelingen og samarbejdet på tværs af sektorer. Vi skal institutionalisere uformel viden, som kan opstå i samarbejde med interesserede, aktive borgere. Det betyder, at befolkningen i langt højere grad skal inddrages i udviklingen af de nye løsninger. Borgeren skal ikke bare have adgang til almen viden, men derimod have mulighed for at tilegne sig ekspertviden om komplicerede problemstillinger i samfundet. Endelig skal borgeren også have adgang til en handlingsplatform med mulighed for at blive aktiv medskaber af fremtidens løsninger.

3.6.1 FORSLAG | Nationalt laboratorium for bæredygtig omstilling

Hvis vi virkelig ønsker at gennemføre en bæredygtig omstilling af Danmark, er der brug for viden og kontrollerede forsøg. Derfor vil Alternativet etablere et nationalt laboratorium for bæredygtig omstilling.

Formålet med laboratoriet skal være at lave forskning rettet direkte mod omstilling i samfundet. Laboratoriet skal være en kreativ, opfindsom og nysgerrig institution, hvor aktionsforskning udgør en væsentlig metode i arbejdet med at udvikle løsninger til en bæredygtig omstilling. I modsætning til traditionelle universiteter, der bliver målt på antallet af videnskabelige publikationer, skal centerets succes måles på effekten og kvaliteten af de omstillingsinitiativer, man gennemfører i samarbejde med borgere, virksomheder og offentlige myndigheder. Det er vigtigt, at formålsbeskrivelsen gør det tydeligt, at laboratoriet skal bevæge sig langt ud over den almene viden om bæredygtighed.

4

Social bæredygtighed

I Danmark har vi på mange områder opbygget et stærkt velfærdssamfund og et godt udgangspunkt for udviklingen af et socialt bæredygtigt samfund.

Men vi har også mange sociale udfordringer. Det er som om, vi på nogle grundlæggende områder er gået i stå eller ligefrem er gået tilbage. Misbrug af alkohol og narkotika er en udfordring og ensomhed er blevet et generelt problem i befolkningen. Mange danske unge mistrives og føler sig marginaliseret. Stress og brug af psykofarmaka er stigende og trykningen på arbejdsmarkedet er faldende. Det er med andre ord i lige så høj grad en psykologisk som miljømæssig udfordring, vi står overfor.

Bæredygtighed handler i sin kerne om cirkulation og balance. Social bæredygtighed handler således ikke blot om materiel lighed og social tryk, men også om menneskeligt ligeværd samt oplevelsen af at bidrage til samfundet og blive værdsat som individ. Mennesker, der føler sig værdifulde, tager ansvar for sig selv og for samfundet, og har bedre forudsætninger for at forholde sig til deres omverden. I dag er der alt for mange mennesker, der af forskellige årsager er marginaliserede i forhold til det danske samfund.

Omstilling til økologisk bæredygtighed vil nødvendigvis i stort omfang ske lokalt. Som individ kan det være svært at se, hvad man kan gøre, mens vi bliver stærke gennem fællesskaber. Men i dag er folk ikke længere automatisk en del af et lokalt fællesskab. Det er derfor vigtigt at genskabe lokale fællesskaber og grupper, der kan handle sammen og sætte skub i omstillingen. Bofællesskaber, økosamfund og foreninger er allerede godt i gang. Det er eksempler på grupper i den uformelle økonomi (det civile samfund), som er vigtige aktører og bør støttes og udvides med flere lokale initiativer, der kan skabe forandring nedefra.

Alternativet ønsker således et dynamisk og engagerende samfund, der skaber social og sundhedsmæssig lighed og retfærdighed. Vi skal alle have de bedste muligheder for at skabe et individuelt liv som del af fællesskabet. Det opnår vi bedst ved at øge social mobilitet og nedbryde negativ social arv.

Alternativet ønsker et samfund, hvor alle kan bidrage til fællesskabet. Vi vil have et samfund, hvor der er plads til forskellighed og mulighed for udfoldelse for alle borgere. Vi bliver nødt til at reorganisere samfundet, så vi kan knække ulighedskurven og øge ligeværdet og tilliden befolkningsgrupper imellem.

Alternativet vil derfor udfordre den socialpolitiske dagsorden gennem modige eksperimenter. Vi skal have fokus tilbage på trivsel, og vi skal turde at investere i mennesker.

Alternativet har tre mærkesager indenfor social bæredygtighed:

1. Balance i hverdagen
2. Investering i mennesker
3. Alle skal kunne bidrage til samfundet

4.1 MÆRKESAG | Balance i hverdagen

Gennem de sidste 30 – 40 år er der sket en markant ændring af den måde vi bor på, arbejder og lever vores liv. Familielivet er ofte kendetegnet ved, at begge forældre har fuldtidsarbejde – uanset om de bor sammen eller ej. Den tidligere opdeling mellem den tid, vi tilbringer på vores arbejdspladser og det liv vi lever sammen med familie og venner, er under opbrud.

Vi har fået en arbejdskultur og et familieliv, der for nogle er præget af store personlige glæder, men for andre er det forbundet med store udfordringer. Nogle kan ikke forestille sig et bedre liv. Andre kan ikke få arbejds- og familieliv til at hænge sammen. Hverken socialt, økonomisk eller følelsesmæssigt.

For Alternativet er et socialt bæredygtigt samfund et samfund, hvor den enkelte borger oplever, at livet er kendetegnet ved meningsfuldhed, livskvalitet og social betydning.

4.1.1 FORSLAG | Fleksibelt arbejdsliv

Alternativet ønsker et arbejdsmarked præget af større organisatorisk fleksibilitet og mangfoldighed. En fleksibilitet og mangfoldighed, der afspejler de vidt forskellige behov vi som mennesker har gennem et helt liv.

Der er perioder i ens liv, hvor man kan og vil arbejde meget. Til gengæld er der også perioder, hvor man enten ikke kan eller vil arbejde på samme høje aktivitetsniveau.

Det skal derfor være muligt at spare sin arbejdstid op, hvis man i en periode yder en særlig arbejdsindsats. De overskydende timer skal kunne sættes ind i en timebank, hvorfra de igen kan trækkes ud, hvis der er en periode i ens liv, hvor man arbejdsmæssigt gerne vil gå ned i tid eller holde helt fri.

Arbejdsmarkedet parter skal være med til at udvikle en timebankmodel.

4.1.2 FORSLAG | Balance i børnefamilien

Alternativet vil arbejde for at danske småbørnsforældre får en langt bedre balance mellem familie og arbejdslivet end tilfældet i dag. Det starter og slutter selvfølgelig hos den enkelte forælder. Alle skal påtage sig sit forældreansvar. Alternativet mener dog, at virksomheder, arbejdsmarkedets parter og ikke mindst den offentlige sektor skal påtage sig et samfundsansvar for, at vi skaber de bedst mulige rammer for et godt familieliv og dermed et godt børneliv.

4.1.2 – FAKTA

62 % af de danske forældre, der har børn i skolealderen, siger at de har svært ved at få hverdagen til at hænge sammen med alt det, som de skal nå.

Kilde: Megafon-måling fra marts 2014

4.1.2 – FAKTA

Gennem de senere år har sygehusene i Aalborg, Hillerød, Næstved og Roskilde oplevet stigninger på mellem 10 og 30% i antallet af børn, der er så syge af stress, at de må indlægges.

Kilde: Stressforeningen

Alternativet vil med afsæt i Familie og Arbejdslivskommissions 31 konkrete anbefalinger genstarte den offentlige debat om børnefamiliernes vilkår med en række offentlige debattmøder rundt om i landet i efteråret 2014 og foråret 2015.

4.1.3 FORSLAG | Flere eksperimenter med nye bo-, bygge- og leveformer

Boforner, som er designet omkring muligheden for social interaktion, er generelt meget populære, og Danmark har historisk set været foregangsland for eksperimenter med nye bo- og leveformer. Den tradition ønsker Alternativet at styrke og bruge i arbejdet med omstilling til bæredygtighed, for nye bo- og leveformer er en vej til at reducere vores samlede økologiske fodspor og samtidig opnå større menneskelig trivsel.

Allerede nu finder sådanne sociale og miljømæssige projekter sted rundt om i landet, men vi ønsker at gøre det langt nemmere for borgere at afprøve forskellige bo-, bygge- og leveformer – både på landet og i byen. Det kunne ske ved at stille offentlig jord til rådighed, nemmere dispensation for landzoneloven, målrettede krav til lokalplaner og ved at yde bistand i form af vejledning, forskning samt økonomisk tilskud til etablering.

Alternativet ønsker også at prioritere offentlige investeringer i boligområder og projekter, hvor det sociale, økologiske og kulturelle er sammentænkt i helhedsløsninger designet til gavn for børn og voksne i alle aldre. Vi mener desuden, at sociale behov skal tænkes mere ind i byplanlægning generelt, så der skabes naturlige og attraktive rum, hvor mennesker kan mødes, og det sociale liv kan udfolde sig.

4.2 MÆRKESAG | Investering i mennesker

De måder sociale midler bliver uddelt på i dag fungerer ikke. Pengene bliver uddelt uden klare mål for, hvilke sociale udfordringer de skal løse, og der bliver brugt alt for mange ressourcer på at opretholde et bureaukratisk system. Det nuværende system giver ikke de bedste forudsætninger for skabelsen af nye helhedsorienterede løsninger, der målrettet løser sociale udfordringer. Det skaber heller ikke viden om, hvad der virker, eller hvorfor det virker.

Det vil Alternativet ændre.

Vi vil vende socialområdet på hovedet. Vi skal i Danmark se udgifter på socialområdet som investeringer i mennesker; investeringer, som kommer os alle til gode. Alle har ikke de samme grundvilkår, og det er vigtigt, at samfundet investerer i at give alle mennesker forudsætningerne for at skabe et godt liv. Vi skal på socialområdet skabe de bedste forudsætninger for nye helhedsorienterede løsninger, som kan forebygge, at mennesker af forskellige grunde ender på samfundets sidelinje. Bæredygtighed, både socialt og miljømæssigt, er naturligt forankret i lokalsamfundet. Det er derfor naturligt, at bæredygtighedsinitiativer bør forankres lokalt og bruge det lokale engagement som en motor i omstillingsprocessen.

4.2.1 FORSLAG | Fjerde sektor eksperimentalzoner

Vi står som samfund med et behov for massiv nytænkning. Det er dog helt urealistisk at tro, at man fra politisk side kan tænke sig frem til optimale løsninger på de komplekse udfordringer, vi står overfor. Alternativet mener derfor, at vi må leve os vej ind i fremtidens bæredygtige løsninger gennem modige og visionære eksperimenter.

Mange af de bedste bæredygtighedsinitiativer kommer i dag nedefra; fra græsrodder, sociale entreprenører og innovative virksomheder. I Alternativet tror vi på, at de mest levedygtige løsninger vil komme fra folk, der er parate til at investere sig selv og deres penge

i at skabe bæredygtige virksomheder og entreprenante lokalsamfund. Staten spiller selvfølgelig en vigtig rolle i forhold til den grundlæggende infrastruktur, men vi tror især, det er i samspillet mellem borgere, virksomheder og stat, at banebrydende løsninger vil vokse frem. Eksperimentalzonerne kan således ses som en form for entreprenante drivhuse for en helt ny slags initiativer bredt kategoriseret som 4. sektorvirksomheder.

Der forventes at blive tale om tre forskellige kategorier af eksperimenter. Regionale teknologiske eksperimenter, hvor nye bæredygtighedsløsninger udvikles og afprøves, kommunale sociale eksperimenter, hvor man f.eks. afprøver strategier for at mobilisere den ressource, de ledige udgør til brug for den store omstilling og lokale pionerprojekter i mindre skala (op til ca. 1.000 personer), som i et geografisk afgrænset område afprøver mere radikale løsninger, der rummer en kombination af økonomiske, sociale og teknologiske innovationer.

Man kan desuden forestille sig, at initiativet til eksperimenterne vil komme staten i form af et ønske om at afprøve forskellige bæredygtighedsstrategier i mindre målestok, eller fra græsrodder som ønsker at afprøve deres egne idéers levedygtighed i praksis. Alternativet mener, at begge typer af initiativer har deres berettigelse, blot det kan sandsynliggøres, at de har samfundsmæssig relevans.

De græsrodsdrevne eksperimenteres store styrke er, at borgerne selv er parate til at investere deres egen tid og penge i projekterne, hvilket sikrer ansvarlighed og entreprenørskab og formentlig også større levedygtighed på lang sigt. I forsøget på at tænke ud af boksen, bør det i de mere pioneragtige projekter være muligt at eksperimentere med vidtgående ændringer såsom implementering af lokale pengesystemer, nye interne beskatningsmodeller, nye ejerskabsmodeller og nye regler for overførselsindkomster og håndtering af sociale problemer.

Eksperimenterne har til mål at frigøre engagement og kreativitet i befolkningen og vil naturligvis kun blive realiseret efter en gennemsigtig demokratisk beslutningsproces. Bortset fra direkte projektstøtte bør pionerprojekter være udgiftsneutrale for det omgivende samfund. De skal endvidere designes, så de har en fornuftig social balance og tjener et klart samfundsmæssigt formål.

4.2.2 FORSLAG | Sociale Investeringsfonde

Alternativet vil oprette sociale investeringsfonde, som skal arbejde målrettet med forebyggelse af sociale og sundhedsmæssige problemer. De sociale investeringsfonde skal udvikle de bedste vilkår for skabelsen af nye forebyggende løsninger, og de skal skabe en ny forståelse for og brug af sociale midler.

De sociale investeringsfonde skal sætte klare målsætninger for investeringerne, og alle investeringer skal give viden om, hvad der virker, hvorfor det virker og hvordan det virker.

Alternativet vil arbejde for, at vi hurtigst muligt får afprøvet sociale investeringsfonde i Danmark, så vi kan få erfaringer med, hvordan vi ændrer finansieringen af forebyggende arbejde fra udgift til investering.

4.3 MÆRKESAG | Alle skal kunne bidrage til samfundet

Alt for mange mennesker har i dag ikke mulighed for at bidrage til samfundet med de ressourcer de har, og regningen for den økonomiske krise er i alt for høj grad havnet hos samfundets svageste.

Det vil vi gøre op med.

Alternativet vil skabe et samfund, hvor alle mennesker er værdifulde og hvor der er tillid til at alle har lyst til at bidrage til fællesskabet. Alle skal have mulighed for at deltage i arbejdsfællesskaber, uanset om det er som fuldtids- eller deltidsansat, i praktik eller som frivillig.

Vores beskæftigelsessystem skal reformeres, så systemet skaber de bedst mulige rammer for at alle kan indfri deres potentialer. Der skal ses på det enkelte menneskes ressourcer. Vi vil fra kassetænkning til "mennesketænkning".

4.3.1 FORSLAG | Basisydelse uden modkrav i stedet for kontanthjælp

Alternativet ønsker at forenkle det nuværende system. Kontanthjælpen skal erstattes af en fast basisydelse uden særlige kontrolforanstaltninger, og vi ønsker desuden et opgør med den gensidige forsørgelsespligt for samboende, ikke-gifte partnere. Borgerne bør behandles som individer, og der må ikke skabes urimelige barrierer for at modtagere af sociale ydelser kan flytte sammen med nye partnere.

Der skal i beskæftigelsessystemet være fokus på, hvordan vi bedst muligt kan støtte de personer, der har behov for det. Beskæftigelsessystemet skal være en ressource, som borgere kan drage nytte af i form af rådgivning, vejledning og anden støtte. Der skal ydes løbende vejledning og sparring med den enkelte, så vi ikke overlader folk udenfor arbejdsmarkedet til sig selv.

Beskæftigelsessystemet skal i langt højere grad tage hensyn til forskellige erhverv, herunder personer som har sæson- og projektansættelser. Et eksempel er kunstnere, hvis tilknytning til arbejdsmarkedet ofte er præget af projektansættelser og som har behov for at kunne udvikle og vedligeholde deres talent løbende.

I forbindelse med konverteringen af kontanthjælp ønsker Alternativet også at understøtte og styrke sammenhængen og fællesskabet i samfundet. Alternativet ønsker at under-

4.3 – FAKTA

I 2012 var der ca. 98.000 danskere "på kanten af arbejdsmarkedet", hvilket betyder, at de hverken havde tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarkedet. Næsten en tredjedel af disse mennesker havde været "på kanten" i seks år eller mere.

Kilde: jobindsats.dk

støtte frivilligt arbejde i alle afskygninger. Det kan være som besøgsven på plejehjemmet, lektiehjælp, træner i den lokale sportsklub, mentor for nye tilflyttere til landet og lignende. Der skal altid være mulighed for at lave frivilligt arbejde, også selvom man er arbejdsløs eller på kanten af arbejdsmarkedet.

4.3.2 FORSLAG| En markant forenkling af socialsystemet

På længere sigt ønsker Alternativet en markant forenkling af det nuværende system, så sygedagpenge, arbejdsløshedsunderstøttelse, kontanthjælp og pension erstattes af en basisydelse, med mulighed for nogle tillæg afhængig af borgerens aktuelle situation.

I tillæg hertil kan arbejdstagere så tegne arbejdsløshedsforsikringer, således at man kan opretholde sin indtægt ved kortere perioder af ledighed. En overgang til et nyt system vil naturlig kræve grundig forberedelse og tid til tilpasning.

Formålet med forenklingen er at reducere de enorme ressourcer, sagsbehandlerne i dag bruger på at få afklaret klienternes status, hver gang der kommer lovændringer, eller klienten skifter fra en ydelse til en anden. Som det er lige nu, viser praktiske erfaringer desuden, at psykisk sårbare mennesker får problemer, hver gang der skal skiftes ydelse og dermed sagsbehandler.

De mange forskellige systemer skaber et overdrevent fokus på diagnoser og ekspertudtalelser, og det omfangsrige bureaukrati på området risikerer at øge oplevelsen af magtesløshed hos den enkelte borger. Et enklere system vil kunne kanalisere de mange ressourcer, som i dag bruges til at diagnosticere og kategorisere individer, ind i mere produktive aktiviteter.

5

Økonomisk bæredygtighed

Alternativets økonomiske politik søger at fremme menneskelig trivsel, livskvalitet og lighed uden at true økosystemernes bæredygtighed. Vi vil kort sagt kæmpe for en stabil økonomi, der er indrettet efter menneskets behov og naturens begrænsninger.

Alternativet mener, at det neoliberalistiske økonomiske system, der har domineret verden over de sidste tre årtier har nået sin grænse for, hvad det kan bidrage med i form af vækst og økonomisk fremgang. Neoliberalismen fører i dag til større ulighed, hvor de fattige bliver fattigere, og de rige bliver endnu rigere. Desuden er Jordens økosystem blevet den helt store taber, og Alternativet mener, at det nu er på tide at gå nye veje.

De seneste 100 års økonomiske vækst har skabt et samfund i Danmark, vi på mange måde kan være glade for og stolte over. Men den økonomiske vækst har også skubbet nogle ekstreme omkostninger foran sig, som for alvor begynder at vise sig nu. Jordens energi- og vandressourcer opbruges i en rivende fart og områder med frugtbar jord bliver færre og færre. Samtidig stiger forureningen i så høj grad, at der er mange steder i verden, hvor det er direkte sundhedsskadeligt at færdes udendørs. Det er tydeligt, at mennesker i fremtiden ikke kan leve på Jorden, hvis vi fortsætter udviklingen i det spor, vi har fulgt i de seneste 100 år. Den nuværende neoliberale økonomi vil føre til varige temperaturstigninger, fødevaremangel, folkevandringer, og før eller siden venter et sammenbrud af økosystemet - også i Danmark. Derfor skal den økonomiske politik ikke fremme væksten som vi kender den i dag. Den skal i stedet fremme en grøn omstilling af vores samfund

Det økonomiske system skal skabe større lighed og livskvalitet for alle uden at belaste miljøet. Økonomien må aldrig være et mål i sig selv. Økonomien skal udelukkende være et middel til at opnå bæredygtige samfund, hvor vi alle passer på vores planet, hinanden og os selv. Det er dét Alternativet kæmper for. Danmark skal være et foregangsland for seriøs bæredygtig økonomisk politik, der fungerer både lokalt og nationalt og inspirerer andre lande til at deltage i omstillingen. Det kræver radikale reformer, som Alternativet kæmper for.

Alternativet har fem økonomiske mærkesager:

1. Nyt vækstbegreb
2. Øget offentlig investering i bæredygtighed
3. Virksomheder og borgere skal arbejde for en bæredygtig omstilling
4. En stabil bank- og finanssektor
5. Danmark som foregangsland

5.1 MÆRKESAG | Nyt vækstbegreb

Mange økonomer er enige om, at skal vi have gang i væksten, skal forbrugerne have tegnebogen op af lommen. I Alternativet vil vi opgøre vækst på en ny og mere nuanceret måde. Vækst skal handle om vores evne til at udvikle samfundet til det bedre. Derfor skal vækst handle om bedre menneskelig trivsel og livsglæde og mere miljømæssig og økonomisk bæredygtighed.

Hidtil er samfundsøkonomisk fremgang blevet opgjort med udgangspunkt i økonomisk vækst gennem øget produktion. Dette er blevet målt ved stigende bruttonationalprodukt

(BNP). Denne anskuelse vil Alternativet gøre op med. Produktion må ikke stå i centrum for vores visioner for samfundet, for det er måden, vi producerer og skaber vækst på, som er vigtigst. Vi skal finde meningen med det vi gør og måle på det, der giver mening. Alternativet anser ikke BNP som en god målestok for fremgang. Vi mener, at BNP målinger alene ikke giver et retvisende billede af samfundets reelle tilstand. Det, vi skal vide er, om vi som borgerne trives. Om vi passer godt nok på naturen og miljøet, og om vores økonomi skaber lighed og sørger for, at pengene bliver investeret i de rigtige bæredygtige initiativer.

Alternativet vil derfor indføre et nyt vækstbegreb med nye mål for bæredygtig fremgang.

5.1.1 FORSLAG | Vækstbegreb, der måler på trivsel og livsglæde såvel som graden af miljømæssig og økonomisk bæredygtighed

Alternativet ønsker at nedsætte et udvalg, der undersøger, hvordan et nyt vækstbegreb kan skrues sammen, så det er med til at understøtte en seriøs bæredygtig omstilling. Dette kræver en ændring, så der ikke udelukkende måles på økonomi, men også på den sociale og miljømæssige tilstand.

Vi kan blandt andet måle på trivsel og livsglæde, men også på andre vigtige parametre såsom høj beskæftigelse, lighed, stigende fritid, fællesskabsfølelse, opfyldelse af basale behov og deltagelse i demokrati. Det er alle sammen elementer, som bidrager til en social retfærdighed og en meningsfuld tilværelse.

Det nye vækstbegreb skal som nævnt også måle graden af miljømæssig bæredygtighed i samfundet. Dette kan f.eks. ske ved hjælp af allerede kendte metoder såsom ”det økologiske fodaftryk”; en målemetode, der udregner, hvor stor en del af Jordens ressourcer en person i et givent land forbruger.

5.2 MÆRKESAG | Øget offentlig investering i bæredygtighed

Alternativet vil gøre den offentlige sektor til en langt stærkere drivkraft i den bæredygtige omstilling, end den er i dag. Den offentlige sektor skal i alt, hvad den foretager sig, handle ud fra sociale, miljømæssige og økonomiske hensyn.

5.2.1 FORSLAG | Bæredygtige beslutninger i det offentlige

Det skal ved lov vedtages, at alle offentlige investeringer og tilskud, indkøb og lignende fremover skal vurderes ud fra miljømæssige, sociale og økonomiske hensyn.

Det betyder, at den offentlige sektor særligt vil komme til at støtte erhverv og sektorer, der skaber bedre miljø og trivsel. Eksempler kunne være økologiske landbrug, grønne og socialøkonomiske virksomheder m.fl. Det offentlige skal i det hele taget støtte initiativer, som forsøger at finde bæredygtige løsninger på vores sociale og klimamæssige udfordringer, hvad enten de foregår blandt græsrodder og frivillige eller i større eller mindre virksomheder.

Alle de eksperimenter, der i disse år foregår både lokalt og nationalt, skal hjælpes på vej og samtidig undersøges, så vi kan sprede de erfaringer, der virker og ændre dem, som ikke virker. På den måde kan den offentlige sektor blive en stærk motor i omstillingen af samfundet.

Det offentlige skal ikke alene hjælpe andre til en bæredygtig omstilling. Det offentlige skal også selv arbejde mere bæredygtigt, og den transformation skal der afsættes penge til. Kommunerne skal blandt andet have friere rammer til at investere langsigtet i nye initiativer indenfor transport, energi, fødevarerproduktion og klimatilpasning. Ligesom

kommunerne skal have friere rammer til at støtte lokale, sociale og grønne initiativer.

For Alternativet kan stat og kommune sagtens være en entreprenant spiller i samfundet. Udviklingen af internettet var f.eks. i sin tid kun muligt, fordi staten investerede i den nødvendige forskning og teknologi. Generelt er der megen fornuft i, at det offentlige aktivt går ind og understøtter med forskning og ny teknologi, når det kommer til investeringer i grøn omstilling. Det drejer sig nemlig ofte om så store basisinvesteringer, at private virksomheder ikke kan løfte byrden uden statens hjælp. I sidste ende kan det betyde forskellen på et fremtidigt velstående Danmark og et Danmark, der sakker bagud.

5.2.2 FORSLAG | Pensionskasserne skal investere i bæredygtighed

Pensionskasserne investerer rigtig mange penge, som i bund og grund tilhører os alle sammen. De bør derfor være en vigtig medspiller i omstillingen af vores samfund. Det er u hensigtsmæssigt, at pensionskasserne primært søger det højeste mulige afkast på deres pengeplaceringer i stedet for at hjælpe med til at omstille samfundet i positiv retning via deres investeringer.

Alternativet ønsker, at loven om pensionskasser ændres, så pensionskasserne bruger andre kriterier for deres investeringer end det højeste mulige afkast. Det bør fastlægges ved lov, at investering i bæredygtighed og andre samfundsgavn timer investeringer er lige så vigtige for bestyrelsen som det direkte afkast. Beskatningen af pensionskassernes investeringer skal også ændres, så bæredygtige investeringer bedre kan betale sig, ligesom der bør indføres højere beskatning på finansielle investeringer, som ikke bidrager til omstillingen af samfundet.

5.3 MÆRKESAG | Virksomheder og borgere skal arbejde for en bæredygtig omstilling

Vi skal alle tilskyndes til at hjælpe den grønne, bæredygtige omstilling på vej. Både virksomheder og borgere skal have plads til at eksperimentere og lyst til at investere i udviklingen af bæredygtige løsninger.

En meget stor del af de klimaproblemer, som vores vækstøkonomi har skabt, skyldes at naturressourcer er meget billige, og at det koster for lidt at forurene. Virksomheder og borgere bliver fremover nødt til at producere og forbruge på nye måder, som tager mere hensyn til miljøet. I dag bliver hverken virksomheder eller borgere tilskyndet tilstrækkeligt til at tage del i omstillingen. Derfor mener

5.2.2 – FAKTA

Danmarks største pensionsforvalter ATP har kun investeret én mia. af sin formue på 600 mia. kr. i klima- og energiteknologi.

Kilde: WWF

5.2.2 – FAKTA

De fem største pensionskasser i Danmark har bundet over 5 mia. kr. i fossile aktier.

Kilde: Klimabevægelsen i Danmark

vi, at det skal være nemmere for både borgere og virksomheder at træffe det rigtige miljømæssige valg. Alternativet vil gøre det dyrere for virksomheder at producere produkter, der belaster miljøet og dyrere for forbrugerne at købe dem. Ligesom det skal gøres billigere både at producere og købe miljørigtige produkter. Alt det skal løses via skat-tepolitikken. Med afgifter skal varer og tjenester trækkes i en mere miljørigtig retning og ved at forskyde skat fra arbejde til formuer, skaber vi en mere stabil økonomi og en mere rimelig fordeling af værdier.

5.3.1 FORSLAG | Skattereform til fordel for miljøet og ligheden

Alternativet mener, at vi skal indføre flere grønne afgifter. På den måde kan vi give virksomheder økonomiske incitamenter til at forbedre produktionen ud fra miljømæssige hensyn. Produktionen skal i fremtiden omstilles radikalt til at fokusere langt mere på genanvendelse. Grønne afgifter giver borgere økonomiske incitamenter til at bruge mindre energi, købe biler der kører længere på literen, bygge boliger der er mere bæredygtige, købe økologiske fødevarer og så videre.

Det er dog ikke rimeligt, at de grønne afgifter går ned i en fælleskasse, som bruges til andet end grøn omstilling. Vi vil omlægge de grønne afgifter, så borgere og virksomheder har mulighed for at få afgifterne tilbage, hvis de foretager grønne investeringer. En øremærkning af de grønne afgifter vil belønne de borgere og virksomheder, der aktivt arbejder for en bæredygtig omstilling. Det synes Alternativet kun er rimeligt.

En alternativ skattereform vil ikke kun tage fat på miljøudfordringerne, men skal også modvirke den stigende ulighed i Danmark. En af de grundlæggende årsager til den stigende ulighed er, at afkastet på formuer er langt større end afkastet på arbejde. Konsekvensen er, at de rige bliver rigere, mens de fattige bliver fattigere. Alternativet vil omlægge skatten, så arbejde beskattes mindre, mens kapital såsom formue, boliger og arv beskattes højere og mere progressivt.

5.3.1 – FAKTA

I 2014 forventes de grønne afgifter, ifølge Skatteministeriet at indbringe statskassen ca. 73 mia. kr. En afgift defineres som grøn, hvis den medfører adfærdsændringer, der bidrager til et bedre miljø.

5.4 MÆRKESAG | Stabil bank- og finanssektor

Finans- og banksektoren er blevet al for stor og magtfuld i forhold til helt almindelige produktionsvirksomheder. Det er ikke kun et problem for virksomhederne men også et problem for samfundsøkonomien i sin helhed. Finans- og banksektoren forhindrer udviklingen af bæredygtig produktion, fordi den investerer de fleste penge i spekulation. Det er uretfærdigt og uhensigtsmæssigt. Det er blevet vanskeligere for almindelige virksomheder at låne penge, og det gælder især virksomheder, som arbejder på at skabe nye sociale og miljørigtige løsninger. Derfor er det blevet svært at etablere nye produktionsvirksomheder. Finans- og banksektoren opererer på mange måder, der ikke er i overensstemmelse med et bæredygtigt samfunds interesser. Tværtimod fremmer det nuværende system ulighed, stigende gæld, ustabilitet og økonomiske kriser. Det skal ændres.

5.4.1 FORSLAG | Reform af finans- og banksektoren

Finanskrisen viste, hvordan den finansielle sektor kunne tvinge hele den globale økonomi i knæ. Derfor skal staten tage kontrollen med pengeskabelsen tilbage fra de private banker. Den proces vil Alternativet bakke op om ved at dele finans- og banksektoren op i to sektorer. En med almindelige forretningsbanker og en anden med de øvrige finansielle institutioner. Forretningsbanker skal udelukkende betjene husholdninger og erhvervsvirksomheder. Det er afgørende, at de er stabile og sikrer de penge, som opspares. Derudover skal der være muligheder for at tage lån på rimelige vilkår. Derfor skal forretningsbanker ikke arbejde med usikker spekulationsvirksomhed.

En sådan omlægning vil ikke kun gavne borgere, men også erhvervsvirksomheder. For at sikre borgernes og erhvervsvirksomhedernes penge, skal Danmarks Nationalbank have ansvaret for, at forretningsbanker med stort indlånsunderskud holdes under ekstra opsyn. På samme måde skal Nationalbanken sikre, at underskudsramte banker betaler en strafrente, som det allerede er almindelig praksis i Sverige. Alternativet ønsker samme fremgangsmåde indført i Danmark.

Ved at lave en opsplitning mellem erhvervsbanker og øvrige finansielle institutioner kan vi indføre en statsgaranti på alle indlån. Går en bank konkurs, skal det ikke være borgeres eller virksomheders penge, der mistes. Det synes Alternativet kun er rimeligt.

Desuden vil Alternativet på kort sigt indføre skat på finansielle transaktioner og forbyde spekulationsforetagender såsom hedgefonde og kapitalfonde samt de finansielle instrumenter, der har været årsag til finanskrisen. På længere sigt vil Alternativet arbejde for at indføre stærkere kapitalkontrol, så private investorer og spekulanter ikke har mulighed for at overtage kontrollen med nationaløkonomier i de enkelte lande. På den måde kan vi forhindre en spekulation og sikre, at vi i højere grad end i dag har demokratisk kontrol med økonomierne.

5.4.3 FORSLAG | 100 pct. reservekrav til banksystemet

I Alternativet foreslår vi at nedsætte en arbejdsgruppe der skal undersøge mulighederne for at omlægge pengesystemet til 'fuld reserve' banksystem. Under sådan et system kan bankerne kun udlåne penge ud, som de allerede har modtaget gennem kundernes indskud eller via lån fra nationalbanken. Det er således et system i tråd med, hvordan de fleste personer allerede tror, at pengesystemet fungerer. Banker vil selvfølgelig stadigvæk have en rolle i samfundet, men vil nu skulle tilbyde et incitament for borgerne til

at vælge at placere deres penge i banken frem for neutralt hos nationalbanken.

Under det nuværende pengesystem skabes og styres pengemængden af de private banker. I praksis foregår dette ved, at der hver gang en person modtager et lån, så indsættes et tilsvarende beløb på personens konto i den selv samme bank, hvormed nye penge er skabt ud af ingenting. Ud fra gældende jura er dette kontoindestående et tilgodehavende - et bevis på at personen som modtog lånet på et senere tidspunkt kan hæve 'rigtige' penge i form af kontanter skabt af nationalbanken. I praksis er det dog efterhånden udelukkende disse tilgodehavender, der benyttes som penge.

Udover de umiddelbare fordele som at man ikke længere tvinges til at låne sine penge til bankerne, hver gang man modtager en betaling, vil et betalingssystem direkte via Nationalbanken udenom normale banker også have en række af afledte effekter: det vil blive lettere og hurtigere at overføre penge, da transaktioner vil ske udenom bankernes bureaukratiske og langsommelige afviklingssystemer, og dermed også meget billigere at overføre penge. Samtidig giver systemet den enkelte borger større ejerskab over sine egne penge, da man ville kunne fravælge at være en del af bankernes kreditsystem.

Samfundsmæssigt vil systemet medføre en mere stabil pengemængde, lavere boligpriser, større lighed og at gevinsten ved at skabe penge vil tilfalde fællesskaber i stedet for en lille bankelite.

Udfordringen ved overgangen til et pengesystem som ikke direkte er baseret på gæld, er den delvise afvikling af den nuværende gæld på en hensigtsmæssig måde.

En måde at løse dette problem på kan være at understøtte en pengepolitik, hvor man langsomt spenderer nye penge fri af gæld ind i økonomien. En beslutning der dog skal tages varsomt og med separation mellem dem der vedtager, hvor mange penge der skal spenderes ind i økonomien, og dem der vedtager, hvad disse nye penge skal spenderes på. I dag er det de store banker, der gennem deres kreditvurderinger både beslutter hvor mange og hvor nye penge skal hen i økonomien.

Derudover er der en frygt for at der ikke vil være nok kreditter i systemet, da de fleste mennesker blot vil holde deres penge i nationalbanken. Her kan blot refereres til hvor dårligt bankerne i dag varetager denne opgave. Kun ca. 12 % af bankernes udlån går i dag til virksomheder, hvoraf en stor del oveni købet er betinget af garantier fra statens vækstfond. Bankerne udlåner i dag i hel overvejende grad

5.4.3 – FAKTA

En rapport fra Den Internationale Valutafond fra 2012 viser, at et forslag som The Chicago Plan kan mindske risikoen for konjunkturudsving, øge væksten samt føre til en øjeblikkelig og væsentlig reduktion i både den offentlige og private gæld. Andre økonomer er dog mere skeptiske, og frygter at forslaget i praksis vil medføre en deflationær katastrofe.

kun med pant i allerede eksisterende aktiver- primært til boliger. Et fuld reserve system vil bedre kunne underbygge nye metoder at finansiere iværksættere og virksomheder på udenom det traditionelle banksystem, f.eks. crowdfunding.

5.5 MÆRKESAG | Danmark som foregangsland for bæredygtig økonomisk politik

Globaliseringen og den internationale konkurrence betyder i dag, at det er meget svært for et enkelt land som Danmark at gennemføre en seriøs bæredygtig omstilling. Derfor vil Alternativet også i internationalt regi arbejde aktivt for, at bæredygtig omstilling får langt højere prioritet.

En af de globale udfordringer, der nødvendigvis skal håndteres i internationalt regi, er, at virksomheder i dag kan producere billigere i lande med lave økologiske og sociale standarder. Verdens Handelsorganisation (WTO), EU-traktaten og en evt. kommende frihandelsaftale med USA giver multinationale selskaber uhindret frihed til at flytte penge over grænser. Derved undergraves nationalstaternes kontrol over deres økonomi og i forlængelse heraf også omstillingen til et bæredygtigt samfund. Det vil Alternativet arbejde intensivt for at ændre.

Alternativet vil desuden arbejde for, at der globalt set er høje sociale og miljømæssige standarder og for, at multinationale virksomheder tager ansvar for de samfund, de er en del af. Multinationale virksomheder skal ligesom andre virksomheder sikre ordentlige arbejdsvilkår, tage miljømæssige hensyn og betale skat. Dette skal sikres gennem international lovgivning og samarbejdsaftaler, der sikrer finansiel gennemsigtighed, et opgør med skattely og en ordning, der sikrer, at multinationale virksomheder betaler forholdsmæssig skat af deres samlede overskud i forhold til deres omsætning i de respektive lande.

5.5.1 FORSLAG | Internationale bæredygtighedsreformer

Alternativet vil arbejde for at ændre reglerne og prioriteringerne i Verdens Handelsorganisation (WTO) og i EU, så bæredygtighed bliver topprioritet.

Vi vil ændre de nuværende internationale regler i WTO, så et land uden konsekvenser kan fortolde importerede produkter, der er produceret under lavere miljømæssige eller sociale standarder end dem, der gælder nationalt. En sådan ændring vil have to vigtige konsekvenser; 1) Der vil blive skabt incitament til at stille højere miljømæssige og sociale standarder til landes virksomheder, fordi de er beskyttet mod uretfærdig og ulige konkurrence udefra, og 2) Der vil blive skabt incitament til, at udenlandske producenter forbedrer deres miljømæssige og sociale standarder, hvis de ønsker adgang til ”foregangslandes” markeder.

Danmark bør ligeledes indenfor EU-medlemskabet arbejde på, at bæredygtighed bliver prioriteret højere end økonomisk vækst. EU er muligvis den eneste organisation i verden, der har tilstrækkelig gennemslagskraft til at føre an i forhold til sådanne nødvendige globale reformer. Hvis EU tager føringen, er vi ikke i tvivl om, at andre lande vil følge med. EU har en enestående historisk mulighed for at lede menneskeheden, og det er vigtigt, at institutionen ikke svigter sine befolkninger i denne altafgørende stund.

6

Uddannelse og livslang nysgerrighed

God uddannelse for Alternativet starter og slutter med den studerende, uanset alder. Om det er i børnehaven, folkeskolen, ungdomsuddannelsen, universitet eller på efter- og videreuddannelsen, så er eleven og den studerende i centrum for Alternativets uddannelsespolitik.

Alternativet vil gøre op med industrisamfundets undervisnings- og uddannelsestænkning, hvor alle skulle lære det samme på samme tidspunkt og på samme måde. I det 21. århundrede skal vi ikke længere lære i takt. For læring, selvindsigt og faglig udvikling er en personlig proces. Vi lærer forskelligt, på forskellige tidspunkter og i forskellige hastigheder. Alternativets ambition om uddannelse og livslang nysgerrighed er drevet af et ønske om at klæde vores børn, unge og voksne fagligt som personligt på, så de er rustet og parate til at møde fremtiden.

Den erkendelse skal vores uddannelsesinstitutioner og uddannelsesmiljøer tage afsæt i. Det vil i sig selv være en stor udfordring. Vi har både brug for en langt mere fleksibel undervisningstænkning og –pædagogik og for et langt mere nuanceret fagligt kvalifikations- og kompetencebegreb.

Det er ikke længere nok at have en bred faglig paratviden. Du skal også være i stand til at omsætte din viden og indsigt, så den skaber værdi for andre. Derfor bliver evnen til at analysere og skabe mening, evnen til at arbejde sammen, evnen til at kommunikere klart og præcist, løse konflikter og omstille sig, hvis arbejdssituationen kræver det, helt afgørende. Det samme gælder for evnen til at skabe synlige, konkrete resultater, som andre tillægger værdi.

Med de udfordringer, vi som samfund står overfor, har vi brug for al den kreativitet, entreprenante energi, kritisk analytiske tænkning, systemforståelse, samarbejdsvilje og handlekraft som vi individuelt og i fællesskab kan mønstre.

Alternativet ønsker, at vores uddannelsesinstitutioner og miljøer tager højde for, at læring, selvindsigt og faglig udvikling er en personlig proces for den enkelte i relation til og i dynamik med andre. Vi ønsker derfor et øget fokus på trivsel, glæde og tryghed for alle elever og studerende i vores uddannelsessystemer.

Vi ønsker, at vores børn og unge gennem deres skole og uddannelsesforløb tilegner sig både dybe faglige kvalifikationer og brede personlige kompetencer.

Vi ønsker, at de studerendes undervisningsmiljø er kendetegnet ved en høj motivationskultur, klare faglige tilbagemeldinger, god balance mellem teori og praksis samt dynamiske relationer med relevante eksterne, lokale og globale samarbejdspartnere.

Vi ønsker at genskabe respekten for håndværksfagene og samtidig gøre op med, at det ikke er længden på uddannelsen, der afgør dens kvalitet.

Det betyder, at de enkelte mærkesager i Alternativets uddannelsespolitik er som følger:

1. Fokus på den studerende
2. Teori og praksis hånd i hånd i virkelighedsnær undervisning
3. Iværksætter, innovation og bæredygtighedstænkning på alle uddannelsesstrin
4. Revitalisering af håndværkstraditionen
5. Sårbare unge skal styrkes

6.1 MÆRKESAG | Fokus på den studerende

Et godt fagligt undervisningsmiljø er blandt andet kendetegnet ved en høj motivationskultur, klare faglige tilbagemeldinger og en god balance mellem teori og praksis. Her bliver eleven og den studerende mødt og respekteret som den person, vedkommende er med en forventning om, at eleven eller den studerende gør sig umage i alt, hvad vedkommende arbejder med. Sidst men ikke mindst er det et undervisningsmiljø, hvor eleven eller den studerende føler glæde ved at være og tryghed ved at deltage.

Kvaliteten af den faglige undervisning, vejledning og evaluering spiller selvfølgelig en afgørende rolle i forhold til at skabe et meningsfuldt og dynamisk undervisningsrum.

God undervisning er afhængig af gode undervisere. Alternativet ønsker derfor at styrke lærernes og undervisernes faglighed og deres færdigheder i styring og facilltering af læringsrum. Effektiv og hensynsfuld klasseundervisning kræver en helt særlig ledelsesmæssig, pædagogisk såvel som socialpsykologisk forståelse.

6.1.1 FORSLAG | Forbedring af evalueringskulturen

Alternativet foreslår en reform af karaktersystemet, hvor 12-skalaen suppleres med en mere personlig evaluering og en faglig feedback. Både på folkeskolerne og på ungdomsuddannelserne er udarbejdelsen af de nuværende elevplaner et skridt i den rigtige retning. Men også på de videregående uddannelser skal vi bevæge os mod et mere individuelt responssystem, hvor fokus er lige så meget på den studerendes faglige og personlige udviklingspotentiale som den konkrete faglige præstation.

6.1.2 FORSLAG | Styrkelse af lærernes lederskab

Alle lærere og undervisere, der arbejder i folkeskolen, på ungdomsuddannelserne, på de videregående uddannelser og voksenuddannelserne skal via deres uddannelse undervises i ledelse, procesfacilitering, kommunikation, gruppedynamik, konfliktløsning og andre ledelsesredskaber. Herved skal de tilegne sig de nødvendige redskaber til at kunne optimere undervisningen og bruge holddynamikken til at få det bedste frem i den enkelte.

6.2 MÆRKESAG | Teori og praksis hånd i hånd i virkelighedsnær undervisning

Alternativet mener, det er på tide, at vi skaber en langt mere solid videns- og erfaringsbro mellem den enkelte uddannelse og den omkringliggende verden.

6.2 – FAKTA

Ifølge forskere kan frafaldet på erhvervsskolerne nedbringes ved at bygge undervisningen op om praktisk gruppearbejde, sluse eleverne ud i praktikpladser, hvor lærerne er velforberedte, tæt på eleverne, giver hurtig feedback på opgaver og giver tilbagemeldinger i undervisningen.

Kilde: Psykologisk Institut på Aarhus Universitet

Alternativet ønsker, at en del af de opgaver, som eleverne og de studerende arbejder med, skal involvere eksterne samarbejdspartnere. Det vil sige virksomheder, institutioner, miljøer eller foreninger, som har relevans for det faglige tema, der arbejdes med.

Formålet er, at eleven og den studerende oplever en direkte og naturlig kobling mellem teoriundervisning og de praktiske erfaringer, man får ved at løse en given opgave i tæt samarbejde med eksterne opgavestillere. Samtidig vil det tætte samarbejde mellem uddannelsesinstitutionerne og de eksterne samarbejdspartnere være med til at inspirere og ilte det faglige miljø på uddannelsesinstitutionerne.

Denne virkelighedsnære undervisningsmetode vil øge både kreativiteten, idéudviklingen og meningsniveauet for eleven og den studerende markant.

6.2.1 FORSLAG | Alle uddannelsesinstitutioner skal formulere en ekstern netværksstrategi

Alle uddannelsesinstitutioner fra folkeskolen over ungdomsuddannelserne til de videregående uddannelser skal formulere en egentlig netværksstrategi. Det vil sige, at institutionen skal tages stilling til, hvilke miljøer, virksomheder, institutioner, forskningsmiljøer, tænketanke og enkeltpersoner der er relevante for fagligheden det givne sted. Ikke bare på lokalt plan men også nationalt og internationalt.

En sådan bevidst netværks- og samarbejdsstrategi skal være med til at sikre, at der bliver bygget den nødvendige videns- og erfaringsbro mellem den enkelte uddannelsesinstitution og den faglige, kulturelle, sociale og politiske omverden. Og sammen med disse identificerede nøgleaktører udvikle samarbejdsprojekter til gavn for de studerendes og institutionens medarbejders faglige udvikling.

6.3 MÆRKESAG | Iværksætteri, innovation og bæredygtighedstænkning på alle uddannelsestrin

Alternativet mener, at det 21. århundrede er iværksætternes århundrede. Både af lyst og af nødvendighed. Af lyst fordi vi tillægger en entreprenant selvstændighedskultur værdi i sig selv. Men også af nødvendighed, fordi så mange af de arbejdspladser, vi tog for givet i forrige århundrede, enten helt forsvinder eller flytter ud af vores del af verden.

Fremtidens arbejdspladser kommer til at handle om at finde løsninger på sociale og miljømæssige udfordringer, så vi alle i højere grad arbejder for omstillingen af samfundet og samtidig skaber nye arbejdspladser og arbejdsformer, der kan favne de udfordringer, vores samfund står overfor.

Hvis man ønsker en mere entreprenant selvstændighedskultur i samfundet, som kan arbejde for en bæredygtig omstilling, kræver det en entreprenant uddannelseskultur med bredt fokus på sociale og miljømæssige udfordringer. Alternativet ønsker en uddannelseskultur, hvor man som studerende går fra en holdning om, at man tager en uddannelse for at få et arbejde efter endt uddannelse, til at man tager en uddannelse, fordi man har lyst til at skabe et job.

6.3.1 FORSLAG | Iværksætteri, innovation og bæredygtighed som tværfagligt projektfag i folkeskolen og ungdomsuddannelserne

Iværksætteri, innovation og bæredygtighed er en kompleks størrelse, der vedrører både håndværk, tænkevis og livsholdning. Derfor skal emnet ind som et gennemgående og obligatorisk tværfagligt forløb i folkeskolen, der senere kan blive fulgt op på ungdomsuddannelserne og de videregående uddannelser.

Eksempelvis skal eleverne i folkeskolen og ungdomsuddannelserne på hvert klassetrin, enten individuelt eller i grupper, udvikle deres egen forretningsidé eller bæredygtige projekt, der gavner lokalsamfundet. Forretningsidéen eller det bæredygtige projekt skal føres hele vejen fra "idé til virkelighed", og afslutningsvis skal resultatet præsenteres for et eksternt fagligt panel af lokale professionelle. Alt efter emnevalg kan panelet bestå af iværksættere, forretningsfolk, organisationer eller offentlige institutioner, som vil vurdere projektet bæredygtighedspotentiale både økonomisk, socialt og miljømæssigt.

6.3.2 FORSLAG | Iværksætterrugekasser

Der skal være iværksætterrugekasser på alle uddannelsesniveauer efter folkeskolen. Det vil sige gode fysiske arbejdsrammer, hvor studerende kan udvikle deres forretnings- og projektidéer parallelt med den øvrige undervisningsaktivitet.

Til disse iværksætterrugekasser skal der være tilknyttet medarbejdere, der kan give de studerende den nødvendige faglige sparring, når det gælder idéudvikling, forretningsplan, økonomi, organisations- og teamopbygning, netværksstrategi, kommunikation og salg.

Iværksætterrugekassen skal være kendetegnet ved en konsekvent bæredygtighedstænkning, så de studerendes forretningsidéer lever op til den tredobbelte bundlinje: økonomisk, socialt og miljømæssigt.

6.4 MÆRKESAG | Revitalisering af håndværkstraditionen

Det er en selvstændig mærkesag for Alternativet at få den faglige stolthed og samfundsmæssige status tilbage i håndværksfagene.

Vi oplever desværre et udpræget uddannelsessnobberi i forhold til de lange videregående akademiske uddannelser, hvor tendensen er, at jo længere en uddannelse er, jo bedre er den.

Sagen er imidlertid, at et samfund hverken kan undvære kloge hoveder eller kloge hænder. Specielt ikke nu, hvor fremtiden i endnu højre grad vil efterspørge kvalitetsprodukter, håndværksmæssig snilde og miljørigtig genbrugstænkning. Alt sammen noget man tidligere forbandt med dansk håndværk og design: solide håndværksmæssige kundskaber, forståelse for bearbejdning af materialer og evnen til at skabe byggeri, møbler og design på højeste niveau. Disse traditioner, kompetencer og viden skal ikke gå tabt, men tværtimod videreudvikles, så de også får en

6.3.1 – FAKTA

I 2011 viste en undersøgelse, at undervisning i iværksætteri i folkeskolen og på ungdomsuddannelserne har en positiv indflydelse på antallet af unge, der får lyst til at starte egen virksomhed.

Kilde: folkeskolen.dk

6.4 – FAKTA

Frafaldet på de erhvervsfaglige uddannelser lå i 2012 på 48 %. Elevernes sociale baggrund er en afgørende faktor i forhold til risikoen for, at de falder fra.

Kilde: Undervisningsministeriet og EVA

berigende indflydelse på de forskellige fagområders tekniske udvikling, hvor robotteknologi, 3D-print m.v. i større omfang vil gøre sig gældende Danmark skal igen være en stolt håndværks- og designnation åben for fremtidens muligheder og udfordringer.. Alternativet vil derfor revitalisere og synliggøre det gode håndværk. Vi skal have fokus på de faglige muligheder, der ligger i at tage en håndværksuddannelse, ligesom vi skal være bedre til at understrege håndværkets helt essentielle betydning i samfundet. De unge skal kunne både se og mærke, at de træder ind i en dynamisk branche med en stærk faglig identitet, stor samfundsbetydning og gode karrieremuligheder. For at dette kan blive virkelighed, er der behov for en bevidst kulturændring hos mange af erhvervs- og håndværksuddannelserne.

6.4.1 FORSLAG | overbygningsuddannelser med fokus på bæredygtighed for alle håndværksfag

Det skal indenfor alle håndværksfag være muligt at videreudanne sig i retning mod bæredygtigt byggeri, produktion, design og produktudvikling. Efteruddannelsen kan f.eks. udvikles i samarbejde mellem håndværksuddannelserne, design- og arkitektskolerne, DTU og IT-universitetet med det formål at opnå et nationalt uddannelses- og kompetenceløft for alle håndværksfag målrettet en bæredygtig omstilling af samfundet.

6.4.2 FORSLAG | Landsdækkende kampagne for det gode håndværk og håndværkerliv

Alternativet ønsker en landsdækkende informations- og holdningskampagne i samarbejde med håndværksuddannelserne, branchernes fagpresse og Danmarks Radio. Der skal være tale om en kampagne, hvor kendte såvel som ukendte håndværkere gennem deres egen livshistorie og de virksomheder, de har arbejdet på eller har været med til at skabe, showcaser det gode håndværk og dets betydning for samfundet. Holdningskampagnen skal i første omgang målrettes folkeskolens afgangselever.

6.5 MÆRKESAG | Sårbare unge skal styrkes

Alt for mange unge har i dag svært ved at fortsætte i uddannelsessystemet efter folkeskolen. Nogle bliver erklæret "ikke uddannelsesparate", andre kommer ind på en ungdomsuddannelse, men formår ikke at gennemføre studieforløbet.

På erhvervsskolerne for eksempel, er frafaldsprocenten over 45%. Det er næsten hver anden, der bliver optaget på denne uddannelse, som ikke magter at gennemføre. Skolerne mener, at årsagerne til frafaldet langt overvejende handler om mangel på personlige og sociale færdigheder.

Når så mange unge frafalder en ungdomsuddannelse på grund af manglende personlige og sociale færdigheder, giver det anledning til at se på det skolesystem, der skal kvalificere de unge til at finde og fastholde arbejde eller uddannelse. Folkeskolen må blive bedre til at supplere den faglige læring med social og personlig læring, der kan bidrage til at danne eleverne.

6.5.1 FORSLAG | Dannelsesværktøjskassen

Folkeskolen skal tidligt identificere de elever, der ikke har de sociale og personlige færdigheder, som er nødvendige for at gennemføre en uddannelse. Et afbrudt uddannelsesforløb senere i livet kan undgås, hvis for eksempel studievejledningen identificerer elever med særlige behov på tværs af skoleårgangen. Det vil således være muligt at sætte

tidligt ind med undervisning og vejledning evt. i samarbejde med lokale ungdomsskoler, hvor eleverne kan deltage i forbindelse med deres almindelige skolegang. Dette kan også ske gennem projektarbejde eller praktik, hvor eleverne møder og udvikler de personlige og sociale færdigheder, der er brug for i arbejdslivet, under uddannelse og i samfundet.

6.5.2 FORSLAG | Bedre pædagogik i folkeskolen på erhvervsskolerne og håndværksuddannelserne

Alternativet mener, at alle lærere og undervisere, der skal arbejde i folkeskolen, på ungdomsuddannelserne og på de videregående uddannelser via uddannelse skal have styrket deres kompetencer inden for ledelse, procesfacilitering, kommunikation, gruppedynamik og konfliktløsning. Dermed vil de få nødvendige redskaber til at optimere individuel og gruppelæring, så elever og studerende opnår en mere aktiv og involverende hverdag og skolegang.

Overfor erhvervsskolerne og håndværksuddannelser vil vi desuden stille krav om, at der arbejdes systematisk og målrettet på at udvikle pædagogiske redskaber, der nedbringer det alt for høje frafald.

6.5.3 FORSLAG | Styrkelse af det uformelle uddannelsesmarked

Når danske unge forlader uddannelsessystemet efter folkeskolen, ender de ofte på det uformelle uddannelsesmarked. Det kan være på produktionsskoler, daghøjskoler, hos private aktører, i kommunal jobtræning eller hos ungdomsskolens heltidsundervisning. I alt op mod 300 uformelle læringsorganisationer danner i Danmark ramme for over 20.000 unges hverdag. Fælles for disse læringsorganisationer er, at de skal kvalificere de unge til at komme tilbage i uddannelse og arbejde.

Alternativet vil arbejde for en opkvalificering af det uformelle uddannelsesmarked, hvor de kommer i tættere kontakt med lokale uddannelser og virksomheder, der skal varetage de unges videre forløb. De lokale uddannelser og virksomheder skal være med til at formulere, hvad de unge skal lære for at fastholde uddannelse og arbejde. De uformelle læringsorganisationer skal på den måde blive eksperter i at fremelske netop de kvalifikationer hos de unge. De relevante færdigheder skal trænes gennem praktikker, projektsamarbejder og andre initiativer, hvor unge kan møde de faglige og personlige krav, der er på ungdomsuddannelserne og arbejdspladserne.

Den læring, som unge modtager på de uformelle læringsorganisationer, dokumenteres, således at de unge altid har dokumentation på det, de har lært. Dermed styrkes de unges ejerskab til læringen, og den unge får mulighed for at vise, hvad han eller hun kan.

7

Kunst og kultur

For Alternativet er et mangfoldigt, levende kunst- og kulturliv helt afgørende for, at vi som enkeltindivider og samfund kan udvikle vores menneskelige selvindsigt, intellektuelle udsyn og historiske hukommelse.

Selvindsigt, intellektuelt udsyn og historisk hukommelse er grundlæggende byggesten til det, vi noget uklart definerer som vores fælles kulturelle identitet. Det kulturelle stæsted hvorfra vi møder verden i al dens komplekse kulturelle mangfoldighed.

Ikke mindst når vi som i disse år står midt i en forandringstid, hvor værdier, holdninger og traditioner er i skred, har vi brug for et kunst- og kulturliv, der kan udfordre os, stille spørgsmåltegn ved det etablerede, og som kan være med til at sætte ord og billeder på andre værdier end materiel og økonomisk vækst. For det er ikke et spørgsmål om mere eller mindre vækst. Det er et spørgsmål om at definere helt andre former for vækst: personlig vækst, intellektuel vækst, emotionel vækst.

Alternativet vil prioritere den kunstneriske og kulturelle dimension indenfor alle samfundsområder. Kulturpolitikken skal væk fra at være et marginalet politisk interesseområde og løftes ind i centrum for al politikudvikling.

Vi ønsker en ikke-hierarkisk kulturpolitik, hvor der er plads til og respekt for både den smalle kunst og populærkulturen. Begge dele har værdi for vores samfund.

Vi ønsker et kulturliv og en kunstscene med et stærkt, levende og talentfuldt vækstlag, hvor der er plads til at eksperimentere og begå fejl. Men hvor der også er en solid bro mellem vækstlaget og de professionelle kulturinstitutioner. En bro mellem fornyelse og erfaring.

Vi ønsker et samfund, hvor vi ikke kun møder kunsten og kulturen på vores kulturinstitutioner men også i det offentlige rum, på vores arbejdspladser, i børnehaven, folkeskolen og på ungdomsuddannelsen. Og selvfølgelig også på sygehuset og plejehjemmet.

Vi ønsker, at danske kunstnere og dansk kultur skal ud i verden, og at verdenskunsten skal ind i Danmark. Den form for udveksling gør os bedre til at håndtere kulturmødet og styrker evnen til at udnytte de muligheder, som globaliseringen åbner for os både økonomisk, socialt, videnskabeligt og kulturelt.

Vi ønsker, at kulturpolitikken afspejler, at Danmark i dag rummer en mangfoldighed af sociale og kulturelle fællesskaber og virkeligheder. Denne kulturelle og sociale mangfoldighed skal kunne ses på de kunstneriske produktioner på vores teatre, i biografen, på museerne, på tv og radio, og det er vigtigt, at den kommer tydeligt til udtryk i kulturministeriets støtteordninger såvel som i de kunstneriske uddannelser.

Ikke mindst drømmer vi om, at et samfunds rigdom ikke defineres af materiel og økonomisk vækst, men i langt højere grad af kulturel, intellektuel og personlig vækst. Det er ikke mindst gennem kulturen og kunsten, at vi kan få modet og inspirationen til at forestille os en radikal anden bæredygtig fremtid.

Alternativets to mærkesager inden for kunst og kultur tager afsæt i ovenstående visioner og holdninger og lyder:

1. Mere kunst, færre mursten og flere frizoner
2. Kunst og kultur skal i centrum for politikudvikling

7.1 MÆRKESAG | Mere kunst, færre mursten og flere frizoner

Det er helt afgørende for kunst og kulturlivet, at der er gode muligheder for at blive og være udøvende, skabende kunstner. Kunst og kultur skabes ikke af mursten men af mennesker. Derfor vil vi have en kulturpolitik, som bringer fokus tilbage på de mennesker, der skaber, udøver og formidler kunsten og kulturen, hvad enten det er på professionelt niveau eller som lovende kunstnerisk talent.

7.1.1 FORSLAG | Flere kreative frizoner

Der skal være nemmere adgang til gode fysiske rammer for kunstnerisk udfoldelse og bedre muligheder for at blive og være udøvende kunstner. Der findes allerede flere private og offentlige initiativer, som arbejder for at skabe bedre rammer, og dem vil Alternativet øge støtten til.

I mange byer i Danmark bliver der lige nu eksperimenteret med at inddrage midlertidige offentlige rum til kulturelle "legepladser". Inspirerende initiativer som GivRum.NU i København og Detours i Århus har allerede vist vejen herhjemme, og i Canada har projektet Artscape på fornemste vis vist, hvordan man skaber gode rammer for kreativ og kunstnerisk udfoldelse gennem en ambitiøs byudviklingspolitik.

Alternativet mener, at vi skal øge støtten til denne udvikling gennem skabelsen af flere kreative frizoner med plads og rum til kunst- og kulturproduktion.

Vi vil støtte frizonetanken ved at skabe bedre muligheder for, at kunstnere kan anvende tomme bygninger til projektarbejde og kunstnerisk udfoldelse. Desuden vil Alternativet arbejde for, at kunst og kultur i langt højere grad end det er tilfældet i dag bliver tænkt ind i planlægningen af nybyggeri.

7.1.2 FORSLAG | Omfordeling af midler fra mursten til kunstnerisk produktion

Alt for meget af det statslige, regionale og kommunale kulturbudget er bundet til bygninger og drift. Selvom flere af de store byggeprojekter indenfor kulturlivet ofte er delvist finansieret af private fonde, er driftsomkostningerne alene til de nye bygninger så markante, at mange af de penge, der kunne gå til kunstnerisk produktion, i stedet ender i mursten og administration.

Det vil vi ændre på. Derfor foreslår Alternativet en omfordeling af midler, så en større del af statens kulturbudget går til egentlig kunstnerisk produktion og kulturelt udviklingsarbejde. Dette kan dels ske gennem et generelt loft for, hvor meget af det statslige kulturbudget, der må bruges på drift i forhold til produktion, og dels gennem en kritisk vurdering af den nuværende institutionsstruktur på kulturområdet. Både i forhold til fordelingen af midler mellem hovedstaden og resten af landet men også i forhold til antallet af statsligt støttede teatre, museer, orkestre osv.

7.2 MÆRKESAG | Kunst & kultur skal i centrum for politikudvikling

Alternativet ønsker, at kulturpolitikken i langt højere grad tænkes sammen med øvrige politiske områder. Det vil sige, at det kulturelle perspektiv ikke bare skal inspirere men også udfordre de øvrige politikområder og dermed den måde, vi tænker blandt andet byudvikling, erhvervs politik, uddannelses politik, social politik, miljø politik og udenrigs politik på. Med andre ord: Det kulturelle perspektiv skal gennemsyre hele den måde, hvorpå vi forstår vores samfund.

Nedenfor giver vi fire forslag til, hvordan man i langt højere grad kan koble kulturområdet med andre væsentlige samfundsområder, nemlig uddannelsesverdenen, udenrigspolitikken/public diplomacy og sundhedsområdet.

7.2.1 FORSLAG | Kunst skal være et fag i folkeskolen og ungdomsuddannelserne

Når børn starter i første klasse, vil de fleste gerne synge, danse, tegne, lave teater og spille på instrumenter. Meget af denne lyst går til grunde i musiktimerne eller billedkunst, når hele klassen skal beskæftige sig med noget, som kun interesserer et fåtal af eleverne.

De kreative fag i folkeskolen og ungdomsuddannelserne skal omlægges til et bredt og generelt kunstfag, hvor den enkelte elev kan lære om og afprøve de forskellige kunstneriske discipliner. Ved at afprøve og eksperimentere med forskellige kunstneriske udtryk allerede fra første klasse, vil elever i folkeskolen og ungdomsuddannelserne opleve den frihed og lystfølelse, der er nogle af hjørnestenene i kunstnerisk udfoldelse. I forbindelse med kunst må og skal det være lysten, der driver værket. Kun når det forholder sig sådan, vil børnene opleve, at de kan blive rigtig dygtige til det, de beskæftiger sig med.

Formålet her er ikke at gøre alle børn til kunstnere. Sigtet er at lade alle elever få mulighed for at vedligeholde den kreative åre, som langt de fleste børn gør flittigt brug af, før de starter i skolen.

Et sådant fokusskifte i uddannelsessystemet vil helt grundlæggende give børnene en stærkere tilknytning til kunsten, hvilket vil udvide deres horisont som fremtidige kunst- og kulturbrugere i det danske samfund. Den slags oplyste og kreative mennesker har vi brug for.

7.2.2 FORSLAG | Uddannelserne ud i kulturen og kulturen ind på uddannelserne

Kulturministeriet skal sammen med Undervisningsministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet formulere en fælles strategi for, hvordan alle uddannelsesinstitutioner i Danmark fra folkeskolen over ungdomsuddannelserne til de videregående uddannelser kan formulere en netværksstrategi for deres samarbejde med relevante lokale kulturinstitutioner og miljøer.

Relevante lokale kulturinstitutioner og miljøer dækker her over både etablerede kulturinstitutioner som teatre, spillesteder, museer, kunstbiografer og biblioteker som over kulturhuse og ungdomskulturmiljøer. Og endelig også idrætslivet – både det organiserede og det uorganiserede som for eksempel gadeidræt.

En sådan kulturel netværksstrategi skal understøttes med udviklingsmidler fra de tre berørte ministerier, der reelt gør det muligt for uddannelsesinstitutionerne at opsøge kunsten på kunstens egen institutionelle hjemmebane. Men også at invitere kunsten og kulturen ind på uddannelsesinstitutionerne. Ikke bare på gæstevisit, men i egentlige forpligtende samarbejdsprojekter.

Der findes allerede flere inspirerende eksempler, vi kan lære af. I samarbejde med VUC Odense har kunstnerkollektivet Sister's Academy kørt et eksperiment, hvor man sammen med den faste medarbejderstab arbejdede med at udvikle nye læringsrum for de studerende. Projektet gik ud på at integrere kunstneriske arbejdsprocesser og metoder i den normale fagundervisning. I Vejle har man indført, at alle børn i kommunens folkeskoler skal ud og opleve professionel kunst og kultur som en del af projektet Kulturrygsækken. Begge projekter er gode eksempler på den form for velfungerende samarbejde på tværs af samfundsinstitutioner og aktører, som Alternativet ønsker at fremme.

7.2.3 FORSLAG | Danmark ud i verden, verden ind i Danmark

Kulturministeriet og Udenrigsministeriet skal formulere en ny ambitiøs internationaliseringsstrategi for dansk kunst og kultur.

Alternativet ønsker en strategi og en handlingsplan, der står på skuldrene af den nuværende internationaliseringsstrategi, men som er i stand til at tage arbejdet til det næste niveau. Det er vigtigt, at strategien indebærer et reelt, og på sigt også økonomisk, samarbejde mellem ministerierne, de danske ambassader og kulturlivet i Danmark.

Internationaliseringsstrategien skal være båret af et ønske om at bygge bro mellem relevante kulturmiljøer i de pågældende lande og deres sammenlignelige kulturmiljøer i Danmark.

Det vil sige, at der er tale om et samarbejdsprojekt, som bygger på en reel kunstnerisk eller kulturel samproduktion mellem danske kunstnere og deres internationale kolleger.

Formålet er både faglig kunstnerisk udveksling men også opbygningen af mellemfolkelige relationer på græsrodsniveau.

Det sidste er særligt vigtigt for Udenrigsministeriet, der gennem et sådant initiativ vil kunne opbygge lokale relationer, der ikke er båret af de officielle diplomatiske kanaler eller lokale institutionelle strukturer. Der vil i stedet være tale om frugtbare tillidsrelationer mellem mennesker, der har arbejdet tæt sammen om konkrete kulturelle og kunstneriske produktioner, og det er præcis den form for forbindelser, Danmark har brug for langt flere af ude i verden.

En ny internationaliseringsstrategi vil kræve udviklingspenge til de konkrete kunstneriske og kulturelle samarbejdsprojekter. På samme måde vil der også skulle investeres i en opgradering af personalet på de danske ambassader, således at staben kommer til at inkludere flere medarbejdere med kunstnerisk og kulturel baggrund.

Her bør Danmark og Det Danske Kulturinstitut lade sig inspirere af erfaringerne fra blandt andet British Council, Goethe Institutterne samt Kinas markante globale kultursatsning gennem deres Confucius Institutter.

7.2.4 FORSLAG | Kultur på recept

Alternativet ønsker at eksperimentere med at give kultur på recept til mennesker, der befinder sig i en særlig sårbar livssituation. Forskellige steder i Danmark og Sverige har man allerede med stor succes prøvekørt projekter med kultur på recept, og Alternativet vil støtte flere lignende tiltag, så man på længere sigt kan udfolde fænomenet til hele landet, hvis de positive effekter fortsat kan påvises. Kulturministeriet skal sammen med Sundhedsministeriet gennemføre et pilotprojekt i tre udvalgte kommuner i

7.2.4 – FAKTA

Studier af Kultur på Recept i Skåne har vist, at deltagere i en ti ugers prøveperiode fik en signifikant forbedret sundhedsrelateret livskvalitet.

Kilde: Göteborgs Universitet

Danmark. Henholdsvis i en stor, en mellemstor og en lille kommune. Formålet er at afprøve eksperimentets potentiale i et mere målrettet samarbejde mellem kulturlivet og sundhedssektoren.

Inspirationen kommer fra projektet ”kultur på recept”, der tidligere er blevet gennemført med gode resultater i bl.a. Helsingborg Kommune, Skåne og på Bornholm. Pilotprojektet skal undersøge effekten af at ordinere kunst og kultur til mennesker, der f.eks. er ramt af livstruende sygdom, ensomhed, depression eller demens. Tesen er, at kultur på recept øger livskvaliteten markant, og alle hidtidige resultater peger på, at det virker.

8

Iværksætterier og social opfindsomhed

Slip de bæredygtige iværksættere løs i det 21. århundrede.

Der er brug for en langt stærkere samfundsnyttig iværksætter- og selvstændighedskultur i Danmark. Det gælder i skolen, på uddannelserne og i arbejdslivet. Vi skal blive langt bedre til at gribe de muligheder, vi har for at sætte i værk. Uanset om det er alene eller sammen med andre. Derfor fokuserer Alternativet på fællesskabets såvel som den enkeltes skaberkraft. Det er iværksættermangfoldighed, når det er bedst.

I Danmark har vi et arbejdsmarked og et socialt sikkerhedsnet, der kan være med til at understøtte en endnu mere dynamisk iværksætterkultur, men ofte virker det som om, vi er bange for at slippe vores iværksættertalenter løs. Hvorfor skal studerende og arbejdsløse eksempelvis bruge mere tid på at søge jobs, der reelt ikke findes, i stedet for at få opbakning til at starte egen virksomhed?

Små virksomheder kan blive store virksomheder. Lad os derfor hylde de små, grønne pionerer, der hver dag udfordrer det eksisterende, og lad os give dem en reel chance for at vinde ordrer. Hvorfor er de etablerede virksomheder det offentliges fortrukne partnere? Lad os give håb for de mindre, nystartede iværksættere. Lad os vise, at der er plads til nytænkning.

Alternativets ambition er, at Danmark skal være foregangsland for bæredygtigt iværksætteri og skabelsen af nye arbejdspladser. Den sociale opfindsomhed og iværksætterkultur skal forankres i den danske mentalitet, kultur og dannelsesproces. Vi vil anerkende og fremme iværksætteriet generelt, men vi ønsker i særdeleshed at skabe bedre vilkår for de enterprenante kræfter, der tager et seriøst, bæredygtigt ansvar for Danmark og verden.

Alternativet har tre mærkesager:

1. Ny bæredygtig iværksætterkultur
2. Internationalisering af det danske iværksætttermiljø
3. Mangfoldighed, kreativitet og den fjerde sektor

8.1 MÆRKESAG | Ny bæredygtig iværksætterkultur i Danmark

Alternativet vil arbejde for at udvikle en stærk og bæredygtig iværksætterkultur i Danmark. Her tror vi, at det offentlige system, der er konstrueret til et mere fastlåst og traditionelt arbejdsmarked, i langt højere grad skal være i stand til at understøtte iværksættere og nye virksomheder. Det skal simpelthen være muligt for arbejdsløse at blive iværksættere.

Uddannelsesinstitutionerne skal være med til at give kommende iværksættere de bedste forudsætninger for at tænke iværksætteri og bæredygtighed sammen. Vi tror også, at der på vores uddannelsesinstitutioner skal ske en holdningsændring fra, at man tager en uddannelse for at få et job efter endt uddannelse, til at man tager en uddannelse for at skabe et job ude i samfundet.

8.1.1 FORSLAG | 2-årig målrettet iværksætterydelse

Ledige i dagpengesystemet med iværksætterambitioner har vanskeligt ved at starte egen virksomhed, da de skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Desuden afholder mange danskere sig fra at etablere sig som iværksættere pga. frygten for at gå konkurs.

På denne baggrund foreslår Alternativet en mere målrettet iværksætterydelse (80% af normal dagpengesats) og en særlig rådgivningsindsats til personer med de rette forudsætninger.

Ydelsen tildeles personer i dagpengesystemet, der har evnerne og viljen til en tilværelse som iværksættere. Ydelsens nedsatte størrelse sikrer staten en provenue og sikrer, at kun motiverede personer benytter sig af muligheden.

Efter højst to år skal iværksætteren være i stand til at oppebære egen løn gennem den nyetablerede virksomhed.

Det er afgørende, at iværksætterydelsen målrettes ledige personer, der ønsker at udvikle en bæredygtig forretningsidé og har mod på og vilje til en tilværelse som selvstændige. Derfor tilbydes et skræddersyet uddannelses- og mentorforløb med en eller flere kompetente forretningsrådgivere, erhvervscoaches og personlige coaches, der løbende skal vurdere forretningsplan, økonomi, lederskab m.m.

Der meldes løbende tilbage til A-kasserne, der evaluerer virksomheden hvert kvartal. Det er derfor afgørende, at iværksætterydelsen målrettes, så mindst 50 pct af virksomhederne overlever.

8.1.2 FORSLAG | Øget undervisning, træning og fokus på bæredygtigt iværksætteri

Alternativet foreslår, at folkeskolen, ungdomsuddannelserne og de videregående uddannelser øger iværksætterundervisningen under titlen 'fra jobtager til jobskaber'.

I undersøgelser fra Fonden for Entreprenørskab (tal fra 2012/13) har kun 10,6 procent af folkeskolens 700.000 elever, 31,5 procent af de 270.000 elever på ungdomsuddannelserne og 10,9 procent af de 258.000 studerende på videregående uddannelser deltaget i undervisning og særlige aktiviteter inden for entreprenørskab og iværksætteri. I Alternativet har vi en ambition om, at alle danske studerende i løbet af deres uddannelsesforløb oplever stimulerende og kreativ undervisning i opstart af virksomheder, projekter og andre initiativer.

I Alternativet tror vi på, at en entreprenant kultur skal indarbejdes og være en naturlig del af undervisningen eller ind-

8.1.1 – FAKTA

Erfaringer fra USA viser, at målrettet iværksætterrådgivning kan hæve overlevelschancerne for nystartede virksomheder fra ca. 50% til 80%.

Kilde: SBA Minnesota

8.1.1 – FAKTA

Erfaringerne med iværksætterydelsen, der blev afskaffet i 1998, var at mange modtagere ikke havde de nødvendige kompetencer og derfor måtte lukke eller gik konkurs, når ydelsesperioden ophørte. Hovedparten af dem, der modtog iværksætterydelsen, blev efterfølgende atter ledige og stod tilbage med gæld, herunder moms- og skattegæld

Kilde: Erhvervs- og Vækstministeriet

stillingen i alle fag og ikke kun optræde som et særskilt iværksætterfag. Undervisningen skal sikre, at elever og studerende både bliver beriget med indsigt og viden, opnår modet til at handle og tilegner sig færdigheder, der sætter dem i stand til at om-danne potentiale til konkrete bæredygtige løsninger og frugtbare forretningsidéer.

8.1.3 FORSLAG | Green-Lab

Fremtidens model for samarbejde mellem virksomheder, kommuner og stat skal hvile på nye sociale samarbejdsaftaler og kontrakter. Et tilbud om bedre rammevilkår til gengæld for at virksomheder påtager sig at skabe et bæredygtigt samfund. Eksempelvis ved at skabe job, oprette praktikpladser, forske, investere i miljø og øge deres fokus på socialt ansvar.

Der er behov for forskning, oplysning og udvikling af idéer til, hvordan vi i Danmark skaber bedre rammevilkår for bæredygtige iværksættere og virksomheder.

Nogle af de problemstillinger, der skal undersøges er:

- Hvordan kan den offentlige sektor i højere grad samarbejde med små nystartede virksomheder, der konkurrerer på kvalitet og ikke kun på pris? Hvordan kan den offentlige sektor skabe bedre vilkår for grønne iværksættere? Hvordan kan staten inddrage små virksomheder og iværksættere som leverandører?
- Green-Lab skal være en tværoffentlig udviklingsenhed, som involverer både borgere og virksomheder i at skabe nye bæredygtige løsninger og projekter, der giver øget værdi for samfundet.
- Endvidere skal medarbejderne i den offentlige sektor kunne samles om at lave en ny type virksomhed, der sikrer medarbejdernes ejerskab i de offentlige virksomheder indenfor en “not for profit” ramme. Det kan eksempelvis være en selvejende institution og gælde for skoler, plejehjem eller børnehaver såvel som for genbrugsstationer og andre offentligt ejede virksomheder.
- Derfor skal der udvikles nye virksomhedstyper og konstruktioner i stil med selvejende institutioner, der tilgodeser ovenstående.
- Green-Lab skal være en offentlig iværksætterzone, der skal inspirere til kreativitet, nytænkning og samarbejde på tværs af ministerierne og i den offentlige sektor.

8.2 MÆRKESAG | Internationalisering af det danske iværksætermiljø

En af den danske iværksætterkulturs mentale udfordringer er, at forretningsidéer, der ser dagens lys i Danmark, ofte er for lokalt orienterede. Denne tendens er hæmmende for udfoldelsen af forretningspotentialer og den faglige udvikling af den pågældende branche, hvor iværksætteren opererer. Vi vil derfor arbejde for at udvikle en international tilgang i den bæredygtige iværksætterkultur, hvor internationalt samarbejde og partnerskaber støttes, hyldes og påskønnes. Vi tror nemlig på, at en fremtidig dansk bæredygtig iværksætterkultur har potentiale til at blive en succes verden over. Og vi tror på, at en stærk bæredygtighedskultur kan skabe iværksætteri, der ikke bare er godt for Danmark, men for hele verden.

8.2.1 FORSLAG | Danske iværksættere ud i verden

Alternativet ønsker at motivere den nye generation af iværksættere til at se de økonomiske såvel som faglige muligheder ved at indgå i internationale samarbejdsprojekter.

Derfor skal der udbydes 100 internationale arbejds- og rejselegater (svarende til 3 måneders researchophold) om året til særligt lovende unge danske iværksættertalenter. 50 af disse arbejds- og rejselegater er øremærket til ophold i de nordiske lande.

Kriterierne for at opnå disse arbejds- og rejselegater er en kombination af iværksætterens tidligere resultater, forretningsidéens potentiale målt på både økonomi, social betydning og miljømæssig bæredygtighed samt den internationale samarbejdspartners faglige omdømme.

De internationale iværksætterlegater skal administreres af Erhvervsfremmestyrelsen, men ansvaret for selve udvælgelsen af de 100 legatmodtagere skal ligge i et uafhængigt fagligt udvalg bestående af erfarne iværksættere og erhvervsfolk.

Offentliggørelsen af årets legatmodtagere skal have karakter af en prisuddeling, der har til formål at hyld den næste generation af særligt talentfulde iværksættere i Danmark.

8.2.2 FORSLAG | Tiltrækning af internationale iværksættere til Danmark

Lige så vigtigt det er at få vores egne iværksættere til at få øje på de muligheder, der ligger uden for Danmarks grænser, er det at udenlandske iværksættere får øje på mulighederne i Danmark.

Derfor skal det gøres lettere for særligt talentfulde udenlandske iværksættere at få arbejds- og opholdstilladelse i Danmark, hvis de kan dokumentere et samarbejde med en dansk virksomhed.

Der skal derfor udloves 100 arbejds- og opholdstilladelser om året til særligt lovende internationale iværksættere. Arbejds- og opholdstilladelserne er på to år og afhænger af et reelt samarbejde med en lokal forankret dansk virksomhed.

De etablerede danske virksomheder skal opfordres til at give plads til en eller flere internationale iværksættere, som ønsker at starte op indenfor virksomhedens branche.

Det internationale iværksætterprogram bygger på tilsvarende erfaringer fra udlandet. I Chile har man gennem en årrække satset på at tiltrække internationale iværksættertalenter ved både at give dem arbejds- og opholdstilladelse, arbejdslokaler og startkapital.

Ordningen skal tilknyttes samme afdeling i Erhvervsfremmestyrelsen der administrerer arbejds- og rejselegaterne for særligt lovende iværksættertalenter.

En gang om året vil der blive afviklet en konference, hvor både de danske legatmodtagere og de udenlandske iværksættere deltager. Konferencen har som formål at styrke erfaringsudvekslingen og forretningspotentialet mellem danske og udenlandske iværksættere.

8.3 MÆRKESAG | Mangfoldighed, kreativitet og den fjerde sektor

Både i og uden for Danmark ser vi i disse år en lang række socialøkonomiske initiativer og nye andels- og kooperative virksomheder dukke op som svar på lokale, sociale, miljømæssige og økonomiske udfordringer. Disse initiativer minder om en tilsvarende periode i slutningen af det 19. århundrede, hvor social opfindsomhed også var i højsædet.

Det var en periode, hvor vi i Danmark og Norden blandt andet opfandt højskolerne, andels- og kooperationsbevægelsen samt den nordiske arbejdsmarkedsmodel. Det var tiltag, der var med til at danne grundlaget for det velfærdssamfund, vi tager for givet i dag. Måske er vi nu vidner til andels- og kooperationsbevægelsens genfødsel? Det håber Alternativet, og det vil vi arbejde for.

Alternativet ønsker, at vores sociale iværksættere, nydanskere og kulturelle ildsjæle får den opmærksomhed, de har fortjent. Derfor vil Alternativet arbejde for, at man både på lokalt, nationalt og europæisk plan skaber lovgivningsmæssige rammer, der understøtter social innovation og styrker de partnerskaber, som opstår i spændingsfeltet mellem det offentlige, det private og NGO'er.

8.3.1 FORSLAG | Lokalt iværksætteri skal værdsættes

Den offentlige debat og mediernes dækning af iværksætterkulturen i Danmark har en tendens til at fremhæve de højteknologiske iværksættere eller iværksættere indenfor den kreative industri.

Det kan der være mange gode grunde til, men Danmark skal også værdsætte iværksættere i traditionelle detail- og servicefag. Herunder de mange iværksættere, der i dag starter virksomheder indenfor så forskellige områder som grønthandel, kioskvirksomhed, købmands- og grossistforretning, drift af cykelværksted, frisørvirksomhed og rengøring.

Der er tale om en helt afgørende iværksætterunderskov, som beriger det danske samfund både i kraft af varer og serviceydelser, men også ved at fastholde vigtige arbejdspladser, der sikrer den nødvendige mangfoldighed på det danske arbejdsmarked.

Disse traditionelle arbejdspladser har dog ofte brug for et faglig og organisatorisk kompetenceløft, hvis forretningen skal udvikle sig. Virksomhederne skal ikke nødvendigvis vokse, men kvaliteten forbedres, så kundegrundlaget kan fastholdes og udvides.

Alternativet foreslår, at der bliver etableret en særlig indsats, som er målrettet de traditionelle servicevirksomheder. Rådgivningen skal placeres hos de regionale vækstcentre og skal rumme både opsøgende virksomhed og sparring på højt niveau, så denne særlige gruppe af iværksættere føler sig set og respekteret.

8.3.2 FORSLAG | Den kreative industri skal styrkes

De kreative erhverv i Danmark består af minimum 11 brancher: arkitektur, bøger, presse, design, film og video, spilproduktion og computere, kunst og kunsthåndværk, musik, mode og beklædning, møbler og interiør, radio og tv samt reklame.

De kreative erhverv besidder et åbenlyst potentiale og udgør en væsentlig del af den danske økonomi. En rapport fra Dansk Design Center anslår, at den kreative industri i 2010 beskæftigede ca. 85.000 personer (årsværk) i såvel service som produktion og omsatte for ca. 200 mia. kr. De kreative erhverv udgør derved 6-7 procent af den samlede omsætning i dansk erhvervsliv.

Vidensdeling mellem de kreative erhverv og andre erhverv kan styrkes f.eks. gennem regionale centre, målrettet kreative iværksættere, samt ved at støtte ligeværdige samarbejder mellem kreative og traditionelle virksomheder.

Samtidig er det vigtigt at forstå, at den kreative industri ofte har en anden organisationskultur end de mere traditionelle industrier. Der er andre rekrutteringskanaler, der er andre udviklingsprocesser, og der findes grundlæggende andre spilleregler på markederne.

Derfor kan man ikke blot overføre erfaringerne fra de nuværende væksthuse til de kreative iværksættere. Man skal i stedet lære af iværksætttermiljøer som Københavns Projekt-kontor, Republikken og The Hub i København, Spinderierne i Vejle, Frontløberne og Lynfabrikken i Aarhus. Med afsæt i erfaringer fra disse miljøer samt erfaringer fra Center for Kultur og Oplevelsesøkonomi og Dansk Design Center skal der udarbejdes en ny national satsning for den kreative industri i Danmark.

Fremstødet skal både rumme etableringen af regionale kreative væksthuse, forskningsprojekter med afsæt i erfaringerne fra CKO og CBS, målrettet eksportstøtte samt internationalt orienterede efteruddannelsesprogrammer for særligt talentfulde ledere fra den kreative industri.

8.3.3 FORSLAG | Den fjerde sektor skal fremmes

Alternativet vil på lokalt, nationalt og europæisk plan arbejde for lovgivningsmæssige rammer, der understøtter social innovation og styrker de partnerskaber, der opstår i spændingsfeltet mellem det offentlige, det private og NGO'er. Herved understøttes dannelsen af en egentlig ny samfundssektor. Den såkaldte fjerde sektor er kendetegnet ved virksomheder, institutioner og miljøer, der kombinerer det bedste fra de tre gamle sektorer: Den private, den offentlige og den frivillige.

Der er allerede gjort gode erfaringer med Center for Socialøkonomi i København, og flere kommuner har gennemført tiltag for at understøtte deres socialøkonomiske virksomheder. Hvis man som Alternativet ønsker en egentlig genopfindelse af andels- og kooperationsbevægelsen i Danmark, er det dog nødvendigt med en ambitiøs national satsning i tæt samarbejde med nationale aktører såvel som relevante, internationale forskningsmiljøer og tænketanke som eksempelvis The Urban Institute i Washington DC eller Demos i London.

Der er ikke bare brug for at udvikle de rette rammebetingelser og lovgrundlag for disse nye hybridvirksomheder. Der er også brug for yderligere at præcisere, hvad der definerer en fjerdesektor-virksomhed i forhold til en ren privat eller ren offentlig virksomhed.

Alternativet ønsker derfor at etablere et nationalt videns- og rådgivningscenter for fjerdesektor-virksomheder. Herunder etableringen af en national vidensdatabase over de mest inspirerende og lovende eksempler på nye danske og internationale hybridvirksomheder. Database skal bestå af virksomheder, der ikke bare arbejder på tværs af de tre klassiske sektorer, men som også har udviklet deres egen sektormæssige identitet. Database skal desuden rumme relevante forskningsartikler, nyeste statistik, forretningsmodeller og faglige netværkstiltag.

9

Helbred og helhed

Danmark har et godt og velfungerende sygehusvæsen. Teknologien, udstyret og kompetencerne er i top, og vi har dygtige og engagerede sygeplejersker, læger og plejepersonale, der hver eneste dag gør et forbilledligt arbejde med at sikre danskernes sundhed og tryghed.

Men sundhedsvæsenet står også overfor en række udfordringer.

Alternativet vil arbejde for at øge arbejdsglæden og den faglige stolthed hos personalet i sundhedsvæsenet, bane vejen for fri og lige adgang til sundhedsydelse og nedbringe forbruget af medicin.

Vi skal blive bedre til at håndtere de stigende problemer med stress, udmattelse og nedadgående livskvalitet, både generelt i befolkningen og blandt sundhedspersonalet i særdeleshed.

Vi skal efterstræbe mere lighed i sundhedsvæsenet, ved målrettet, at arbejde for at reducere brugerbetalingen, så det ikke er pengepungens størrelse eller den enkeltes sociale baggrund, der afgør, om man har adgang til sundhedsydelser.

Vi skal sikre, at behandlingstilbud prioriteres på et sagligt og gennemsigtigt grundlag ud fra det overordnede formål om at nedbringe medicinforbruget.

Vi skal udvikle et sundhedsvæsen, der har en holistisk tilgang - med fokus på det hele menneske - hvor forebyggelsesindsatsen prioriteres, så symptombehandling ikke står alene, og hvor den traditionelle vestlige medicin komplementeres af alternative behandlingsformer.

Vi skal gøre et af verdens bedste sundhedsvæsener endnu bedre.

Vi tror på de tætte forbindelser mellem krop, sind og samfund, og det enkelte menneskes helbred påvirkes dermed både af fysiske, psykiske og sociale faktorer.

Usund kost, rygning og alkohol samt stress og mental ubalance betyder, at flere må behandles i det offentlige sundhedsvæsen, men miljømæssige faktorer – såsom partikelforurening, hormonforstyrrende stoffer samt kemikalie- og medicinrester i drikkevandet – påvirker ligeledes den menneskelige sundhed.

Sundhedsfremme skal ikke betinges af den fremherskende vækstideologi og konkurrencestatstænkning, og menneskelige kvaliteter som nærvær, empati og omsorg bør i højere grad prioriteres og betragtes som et naturligt supplement til medicinsk behandling. Vi skal have modet til at gøre op med en kultur, der med tiltagende dokumentationskrav tager tid fra de sundhedsprofessionelle kerneopgaver, når det kommer til forebyggende, rehabiliterende, helbredende, lindrende og trøstende funktioner. Med andre ord skal vi sætte sundhedspersonalet fri, så vi ikke begrænser deres professionelle og medmenneskelig dømmekraft og råderum.

Alternativets sundhedspolitik bygger på ønsket om at skabe en sygdoms- og sundhedspolitik for det hele menneske. Vi vil arbejde for et inkluderende sundhedsvæsen, der tager afsæt i individets helbred, fokuserer på forebyggelse og udviser åbenhed overfor alternative behandlingsformer.

Sundhed alene garanterer ikke et godt liv, men det er en væsentlig forudsætning for livskvalitet.

9.1 MÆRKESAG | Lighed i sundhed

Uligheden i sundhed er stigende. De rigeste lever betydeligt længere end de fattigste, og personer med korte uddannelser er oftere syge end personer med lange videregående uddannelser. Denne tendens vil Alternativet gøre op med, så vi får mere lighed i sundhed.

Vejen til et mere lige sundhedssystem er forebyggelse. Vi skal sikre de bedste sundhedsmæssige betingelser for, at alle kan leve et langt og sundt liv. Sundhedsfremmende tiltag skal derfor indføres allerede fra vuggestuen, børnehaven og folkeskolen, og i særdeleshed rettes de borgere, der vurderes at tilhøre en sundhedsmæssig risikogruppe.

9.1.1 FORSLAG | Fri adgang til sundhedsydelser

Alternativet vil arbejde for fri og lige adgang til alle ydelser i det danske sundhedsvæsen. I dag er en række ydelser omfattet af brugerbetaling. Det gælder fx. psykologbehandling, fysioterapi, fertilitetsbehandling og tandlægebehandling.

Vi anerkender, at der ikke er ubegrænsede ressourcer i det offentlige sundhedsvæsen, og vi er derfor indstillet på en debat om prioriteringer i forhold til behandlingstilbud ud fra en målsætning om og fri og lige adgang til flest mulige ydelser.

Alternativets ambition er, at brugerbetaling ophører på alle sundhedsydelser. Vi vil løbende nedbringe andelen af brugerbetaling i sundhedsvæsenet, da det har en markant social slagside og øger uligheden i sundhed.

9.1.2 FORSLAG | Sundhedsafgifter

Det er centralt for en fri og lige adgang til sundhedsvæsenet, at rammerne optimerer mulighederne for at leve et sundt liv. Måltrettede sundhedsafgifter gør det nemmere at træffe det sunde valg.

Alternativet ønsker en forøgelse af tobaksafgifterne, således at prisen på tobaksvarer fordobles.

Rygning forårsager årligt omkring 14.000 dødsfald og har en alvorlig social slagside. Tobaksprisen er en afgørende faktor i forhold til at begrænse befolkningens rygeadfærd, og Alternativet mener derfor, at en fordobling af de nuværende tobakspriser er essentielt for at mindske antallet af rygere og derigennem også efterspørgslen på behandling for rygerelaterede sygdomme i det offentlige sundhedsvæsen.

Alternativet ønsker ligeledes at forhøje afgiften på alkohol og usunde fødevarer som slik og sodavand, mens afgifterne på sunde varer som frugt, grøntsager og nødder sænkes.

9.1 – FAKTA

Der er 10 års forskel i middellevetid mellem den rigeste fjerdedel og den fattigste fjerdedel af danske mænd. Der er mange faktorer, der spiller ind på den sociale ulighed i sundhed. Væsentligste faktorer er rygning og alkohol, der kan forklare 60-70% af den sociale ulighed i dødelighed blandt danskerne. Men også kost og motion har betydning for social ulighed i sundhed.

Kilde: Sundhedsministeriet

9.1.2 – FAKTA

På den korte bane kan forhøjede tobaksafgifter øge uligheden, fordi befolkningsgrupper med lav indkomst rammes hårdere økonomisk af øgede afgifter.

På den lidt længere bane vil forhøjede afgifter være stærkt adfærdregulerende fordi prisfølsomheden er størst i grupper med lav indkomst. Både i Storbritannien, USA og Australien har man gode erfaringer med højere tobaksafgifter. Det mindsker den sociale ulighed, fordi prisfølsomheden er størst i befolkningsgrupper med lav indkomst

Kilde: Cevea

9.2 MÆRKESAG | Prioritering af behandlingsindsats

I Alternativet er vi bekymrede for sygeliggørelsen og overbehandlingen af danskerne. Medicinalindustrien udvikler hele tiden nye behandlingstilbud, nye medicinpræparater og grænserne for sygdom og risikofaktorer sænkes løbende. Alt sammen med den konsekvens at flere og flere danskere betragtes og behandles som syge på trods af, at vi spiser sundere, dyrker mere motion og generelt gør mere end tidligere for at leve et sundt liv. Der er altså en ubalance i forholdet mellem sundhed og sygdom i befolkningen.

Denne ubalance understøttes blandt andet af medicinalindustrien, som har en interesse i at skabe et afsætningsmarked for flere og flere produkter, samt patientorganisationerne, der søger medlemmer og bevillinger og som efterhånden har vokset sig så store, at de er i stand til at lægge et uhenigtsmæssigt pres på politikere og beslutningstagere.

Det er uansvarligt at indgå i sundhedspolitiske overvejelser uden at forholde sig til sundhedsvæsenets begrænsede ressourcer, medicinalindustriens udbud af produkter og en forskningsverden, der til stadighed bliver bedre til at opdage uregelmæssigheder, sygdomme og lidelser.

Udgifterne i sundhedsvæsenet er markant stigende, hvilket delvis skyldes de stadigt dyrere behandlingstilbud og medicinpræparater, der løbende bliver tilgængelige. Alene siden 2007 er udgifterne til sygehusmedicin fordoblet og løb i 2014 samlet op i 7,15 milliarder kroner. Et tal, der forventes at stige yderligere i 2015.

Alternativet mener derfor, at vi skal have modet til at debattere, hvilke behandlinger vores sundhedsvæsen skal tilbyde.

Vi tror på, at en saglig, demokratisk og gennemsigtig prioritering af ressourcerne i samspil med en målrettet forebyggelsesindsats vil betyde mere sundhed, mindre social ulighed og et fald i brugerbetalingen.

9.2.1 FORSLAG | Prioriteringsinstitut

Alternativet ønsker at oprette et prioriteringsinstitut, hvor grænserne for behandlingsindsats fastlægges. Prioriteringsinstituttet skal bestå af uvildige fagpersoner fra sundhedsvæsenet og forskningsverdenen, samt borgere, der skal sikre prioriteringsinstituttets anbefalinger en demokratisk forankring.

Det er afgørende at både borgere, forskere og fagfolk inddrages i prioriteringsinstituttets arbejde, da prioriteringsopgaven både kræver fagspecifik viden, forståelse samt demokratisk medfølelse og retfærdighedssans.

9.2 – FAKTA: Udgifter til ny medicin.

Det vurderes, at regionerne får et underskud på omkring 800 millioner kroner i 2015 alene som følge af øgede udgifter til medicin. Underskuddet skyldes blandt andet store udgifter til et nyt præparat til behandling af Hepatitis C-patienter, der koster op mod en halv million per patient og forventes at koste sundhedsvæsenet op til 2,5 milliarder over de kommende år.

Kilde: Danske Regioner

9.2 – FAKTA: Medicinering af børn med ADHD.

På godt 10 år er antallet af børn, der tager piller mod ADHD, vokset fra ca. 900 til flere end 11.000 børn.

Kilde: Lægemiddelstyrelsen

9.2 – FAKTA: Prostatakræft og PSA-test

I de nordiske lande anbefaler man ikke screening for prostatakræft uden for videnskabelige undersøgelser. I dag er der dog mange raske mænd, der får taget en blodprøve for at måle mængden af PSA i blodet. Dette skyldes blandt andet, risikoen for falsk positive svar, hvilket betyder, at kun 20-40 % af de mænd, som ved screening har forhøjet PSA, reelt set lider af prostatakræft.

Ligeledes er der afdækket risiko for overbehandling hos mænd, der får stillet diagnosen tidligt og som ofte må leve med mange bivirkninger.

Kilde: cancer.dk

Prioriteringsinstituttets overordnede formål er at udstikke rammerne for, hvordan vi beslutter hvilke behandlinger det offentlige sundhedssystem skal tilbyde. Ud fra nøje granskning af behandlingsindsatsers effekt, værdi og omkostning, skal der udfærdiges anbefalinger for prioritering af behandlingsindsats og retningslinjer for behandlingstiltag i Danmark. Målet med prioriteringen er at sikre fri adgang til sundhedsydelse, minimere den sociale ulighed i sundhed, sænke medicinforbruget og vurdere, hvordan vi får mest muligt sundhed for pengene.

Prioriteringsinstituttet er en uvildig og uafhængig institution, der modtager sekretariatsbetjening fra Sundhedsstyrelsen og refererer til Sundhedsministeren, men har mandat til selv at tage initiativ til undersøgelser i forbindelse med prioriteringsarbejdet.

9.3 MÆRKESAG | Alternativ medicin og komplementær behandling

Vores sundhedsvæsen er funderet i den vestlige kulturs evidensbaserede praksis, som har fejret store succeser, resulteret i udryddelsen af talrige sygdomme og fostret stærke behandlingsformer og forbløffende kirurgiske indgreb. Alternativet mener dog, at denne praksis bør komplementeres af erfaringer og behandlingsformer, der findes indenfor andre sundhedsparadigmer.

Viden fra det østligt-orienterede sundhedssystem bidrager eksempelvis med indsigter, som det ikke længere giver mening at sidde overhørig. Kiropraktik og akupunktur har i dag omsider opnået den etablerede plads i sundhedssystemet, som de fortjener, og Alternativet ønsker – i langt højere grad end det i dag er tilfældet – at udforske mulighederne for andre komplementære behandlingsformer samt at styrke forskningen på området.

Det er Alternativets ambition at undersøge, hvordan og hvorvidt forskellige former for komplementær og alternativ behandling (KAB) kan forbedre det offentlige sundhedsvæsen i forhold til sygdomsbehandling og forebyggelse. Dette indbefatter styrket forskning og uddannelse på området samt indsamling af internationale forskningsresultater til gavn for både sundhedssektoren og patienterne.

Sundhedsstyrelsen har ikke en egentlig definition af KAB, men benytter følgende beskrivelse: *Området for alternativ behandling er karakteriseret ved at være komplekst og svært at overskue, idet det omfatter behandling og metoder lige fra det videnskabeligt beskrevne til det mere eller mindre udokumenterede. Kvalitet, virkninger, bivirkninger og interaktioner ved alternativ medicin og behandling er således kun i begrænset omfang dokumenteret, men der er sjældent alvorlige bivirkninger eller komplikationer hertil, om end der i nogle tilfælde er set interaktioner med lægemidler.*

9.3.1 FORSLAG | Oprettelse af et forskningscenter for komplementær behandling

Alternativet vil arbejde for oprettelsen af et universitetsbaseret videns- og forskningscenter, der skal samle og formidle viden om komplementær behandling. Forskningscenteret oprettes i samarbejde med de medicinske fakulteter på universiteterne og sundhedssektoren. Patientinddragelse skal være en betingelse for forskningen, og kobling til klinisk praksis vil være et krav for alle forskningsprojekter. Forskningscenteret er inspireret af det nedlagte Videns- og Forskningscenter for Alternativ Behandling.

9.3.2 FORSLAG | Komplementær behandlings- og sundhedshuse

Alternativet ønsker, at oprette kommunale sundhedshuse, der har fokus på komplementær og alternative behandlingsformer. Behandlingsformerne vil oftest være medicinfri, og have et holistisk fokus, hvor patientens sundhed betragtes og analyseres i et helhedsperspektiv.

De komplementære sundhedshuse skal have mandat til at skabe målrettede og individuelle proces- og behandlingsforløb, der ikke tilbydes i den offentlige sektor i dag.

9.3.3 FORSLAG | Frigivelse af Cannabis til medicinske formål

Nyere forskning har vist, at cannabis i medicinsk øjemed kan lindre og smertedække mange forskellige lidelser og sygdomme. Erfaringerne viser, at medicinsk cannabis hjælper patienter, der er diagnosticeret med forskellige former for fysiske og psykiske sygdomme, som eksempelvis sclerose, cancer, fibromyalgi, depression, PTSD, til bedre livskvalitet, uden de bivirkninger, der ofte opstår ved brug af konventionel medicin.

Derfor ønsker Alternativet at legalisere brug af medicinsk cannabis. Borgere skal have mulighed for at få ordineret medicinsk cannabis hos den praktiserende læge.

Det overordnede formål med forslaget er at afkriminalisere brug af cannabis i medicinsk behandling.

9.4 MÆRKESAG | Mentalt helbred og forebyggelse af stress

Stress er et stigende folkesundhedsproblem i Danmark og kan defineres som en tilstand karakteriseret ved ulyst, anspændthed, tristhed, ondt i kroppen m.m. Tilstanden er ikke en sygdom i sig selv, men en reaktion på en særlig belastning (ensomhed, meningsløshed, traume, travlhed m.m.), som kan være svær at håndtere.

Udover den negative påvirkning på velbefindende og livskvalitet, øger stress også risikoen for hjertekarsygdom og depression. Herudover har stress stor betydning for brugen af sundhedsvæsenets ydelser og spiller en betydelig rolle i forhold til førtidspension, efterløn, sygefravær, produktivitet m.m.

Alternativet vil arbejde for at styrke det mentale helbred, den psykiske sundhed og forebyggelsen af stress hos den enkelte.

9.4.1 FORSLAG | Psykoterapi

Der skal et øget fokus på godkendte psykoterapeutiske behandlingsformer inden for psykiatrien og i sundheds-

9.3.3 – FAKTA

Det er videnskabeligt bevist, at cannabinoider (de aktive stoffer i cannabis) i et vist omfang kan lindre forskellige ubehagelige symptomer ved f.eks. kræft og ved smertefulde symptomer ved dissemineret sklerose.

Kilde: Kræftens Bekæmpelse

væsenet generelt. De lange ventetider hos psykiatere skal forkortes ved at henvise til psykoterapeutisk behandling hos godkendte terapeuter.

9.4.2 FORSLAG | Bevidst nærværstræning og terapi til udvalgte patientgrupper

Bevidst nærværstræning, som fx mindfulness og psykodynamisk terapi, skal tilbydes som to ud af flere behandlingsmuligheder for særligt udvalgte patientgrupper, der for eksempel kæmper med angst, depression, stress og uro i krop og sind.

9.4.3 FORSLAG | Kultur og natur på recept

Alternativet ønsker at eksperimentere med at give både natur og kultur på recept til mennesker, der befinder sig i en særlig sårbar livssituation. Forskellige steder i Danmark og Sverige har man allerede med stor succes prøvekørt projekter med kultur på recept, og Alternativet vil støtte flere lignende tiltag, så man på længere sigt kan udfolde behandlingen til hele landet – især i takt med, at de positive effekter bliver yderligere dokumenteret.

Kulturministeriet skal sammen med Sundhedsministeriet gennemføre et pilotprojekt i tre udvalgte kommuner i Danmark (en stor, en mellemstor og en lille kommune), for at afprøve eksperimentets potentiale i et målrettet samarbejde mellem kulturlivet og sundhedssektoren.

9.5 MÆRKESAG | Sæt sundhedspersonalet fri

Tidligere var fysisk nedslidning hovedårsagen til sygemeldinger i sundhedsvæsenet. I dag er en af hovedårsagerne stress, som især forårsages af løbende ændringer og omstruktureringer samt underbemanding. Konstante forandringer af procedurer og arbejdsgange og et overmål af bureaukrati, dokumentation og kontrol stjæler tid fra den sundhedsfaglige kerneopgave og truer arbejdsglæden og den faglige stolthed hos sundhedspersonalet.

Konkurrencestaten skal ud af sundhedsvæsenet og incitamentsstrukturen – særligt på sygehusene – skal ændres fra et ensidigt produktionsorienteret fokus, hvor økonomisk målbar vækst og effektivisering overskygger patienttilfredsheden.

Alternativet vil arbejde for at sætte personalet i sundhedsvæsenet fri og få den enkelte patient tilbage i fokus. Sundhedspersonalet skal have mere frihed og selvbestemmelse til at udføre kerneopgaver frem for at være underlagt uoverskuelige krav om dokumentation og kontrol.

9.5.1 FORSLAG | Patienten tilbage i fokus

Både i primærsektoren og hos sygehusvæsenet bør der fokuseres markant mindre på kontrol af arbejdsgange. Dette gælder både i forhold til økonomistyring, attestation, akkreditering og kvalitetssikringsmodel-bureaukrati. Tilliden skal tilbage til personalet, og vi skal sikre en bedre balance mellem patientfokus og dokumentation.

9.5.2 FORSLAG | Patientjournaler på landsplan skal standardiseres

Det er et voldsomt spild af ressourcer, at regionerne har forskellige elektroniske patientjournaler. Alternativet mener, at samtlige regioner skal overgå til ét fælles system for patientjournaler, para-klinik, medicinstatus m.v. for at undgå spild af økonomiske ressourcer og indhentet patientinformation.

9.5.3 FORSLAG | Fokus på nærvær og kommunikation i øjenhøjde

Der er behov for at forbedre relationen mellem sundhedspersonale og borger. Det er vigtigt, at lægerne, sygeplejerskerne og det øvrige sundhedspersonale har tid til kontakt med nærvær, og at borgerne føler sig trygge og komfortable i omgangen med det sundhedsfaglige personale. Alternativet ønsker, at læger og sygeplejersker tilbydes efteruddannelse i etisk og empatisk kommunikation mellem patient og behandler.

9.5.4 FORSLAG | Det økonomiske incitament i almen praksis skal revideres

For at sikre et godt læge-patient-forhold og værne om lægernes faglighed og uafhængighed skal basishonoraret for alment praktiserende læger udgøre en større procentdel af aflønningen, og vi skal gøre op med den diagnose-korrelerede forskel på konsultationsaflønningen.

Derudover bør aflønning på tværs af sundhedssektoren i højere grad baseres på patienttilfredshed og fast finansiering.

9.6 MÆRKESAG | Gennemsigtig grundforskning

Samarbejdet mellem patientforeninger, universiteter, sygehuse og lægemiddelindustrien skal være mere gennemsigtigt og må ikke skævvride de nationale sundhedsmæssige prioriteringer. Hensynet til offentlig-privat samarbejde må ikke veje tungere end bevarelsen af integriteten hos de nøglepersoner og institutioner, som varetager ansvaret for et givet sundhedsområde.

9.6.1 FORSLAG | Uvildig og samtykkebetinget dataindsamling

Databaseforskningen skal forankres under de offentlige universiteters uvildige forskningsinstitutter, samt under de statsejede sundhedsinstitutioner. Derudover skal al data indhentes med borgerens samtykke, og ulovligt indhentet data skal slettes.

9.6.2 FORSLAG | Central forskningsfond med både nationalt og internationalt fokus

Medicinalindustriens aktører skal donere en vis procentdel af deres overskud til en uafhængig forskningsfond, der stiller midler til rådighed til danske eller internationale forskningsprojekter, der drives af uvildige, offentlige universiteter og statsejede sundhedsinstitutioner.

Herigennem sikres støtte til sundhedsfaglig forskning i sygdomssammenhænge, der kommer alle slags patienter til gode, og den profitorienterede forskning forhindres i at stå alene. Når et forskningsforløb indledes skal det meldes til en statslig instans, så resultaterne sikres leveret efter endt forløb. Alle forskningsresultater skal deles, og så vidt muligt publiceres, da vigtig viden kan gå tabt, hvilket i sidste ende kan resultere i fejlagnostisering eller fejlbehandling.

9.6.3 FORSLAG | Pengestrømme skal gøres mere gennemsigtige

Sundhedsfagpersoner, patientforeninger og politikere bør alle begrænses i muligheden for at modtage finansiel støtte fra medicinalindustrien, så udsagn fra disse parter bliver så uvildige som muligt. Pengestrømmene skal begrænses ved lovgivning og altid indregistreres offentligt.

9.7 MÆRKESAG | Krop, køn og seksualitet

Den danske holdning til krop, køn og seksualitet har på mange områder været præget af rummelighed og frisind, blandt andet eksemplificeret ved pornografiens frigivelse, adgangen til fri abort, afskaffelsen af homoseksualitet som en psykiatrisk diagnose, muligheden for juridisk kønsskifte, samt indførelsen af kirkelig vielse for personer af samme køn.

Danmark skal fortsat være et foregangsland for individuel frihed og sundhed på disse områder. Vi skal arbejde videre med at sikre ligeværd på tværs af forskellige kropslige, kønnede og seksuelle identiteter og arbejde for at beskytte individets frihed og rettighed til ejerskabet over egen krop.

Gennem oplysning, undervisning, sundhedsydelse og forskning skal vi bestræbe os på at skabe de bedst mulige betingelser for, at alle samfundsborgere trygt og frit kan udfolde deres køn, krop og seksualitet. Alternativet ønsker at fremme en synlig mangfoldighed og ser dette som en forudsætning for et sundt og frigjort Danmark.

9.7.1 FORSLAG | Anerkendelse af transkønnedes ret til selvbestemmelse

Alternativet vil arbejde for afskaffelse af tvungen psykiatrisk udredning for personer, som ønsker kønsmodificerende behandling. Derudover skal transkønnede eksplicit nævnes i lovgivning om diskrimination, og transkønnethed fjernes fra listen over psykiatriske diagnoser.

9.7.2 FORSLAG | Bloddonation

Alternativet mener ikke, at homoseksuelle og biseksuelle mænd kategorisk skal være udelukket fra bloddonation. Såvel som alle andre, skal disse have mulighed for at svare på spørgsmål om risikoadfærd, så det ikke er seksuel orientering, men seksuel adfærd, der danner baggrunden fra risikovurderinger og karantæneafgørelser.

9.7.3 FORSLAG | Handlingsplan for fertilitet

Antallet af personer i fertilitetsbehandling er stigende, og omtrent hver tiende barn i en fødselsårgang kommer nu til verden ved hjælp af assisteret reproduktion. Faldende fertilitet er et alvorligt samfundsproblem, og de bagvedliggende årsager til denne tendens bør belyses yderligere.

Den danske viden på området er allerede blandt de mest omfattende i verden, og den viden skal hurtigst muligt omsættes til konkret handling. Alternativet vil arbejde for en national handlingsplan, der har til formål at rette op på den faldende fertilitet.

9.7.4 FORSLAG | En værdig dødsproces

Alternativet vil lovliggøre aktiv dødshjælp. Individet skal kunne afdø ved døden efter eget ønske, når kronisk og terminal sygdom har umuliggjort bedring af tilstanden, og udsigten til bedre livskvalitet i den resterende levetid er forsvundet.

Beslutningen om tilladelse til aktiv dødshjælp skal i hvert tilfælde tages af den lidende, en psykolog og en læge i fællesskab.